

POROK ZA USPEH JE — DELO!

Mnogi so pričakovali, da bo 8. seja Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije prelomnica v delu komunistov. Prelomnica, ki bi naj pomenila rešitev vseh nakopičenih težav. Pa je bilo tako pričakovanje nesmiselno. Le tisti, ki so pričakovali kritično razpravo, so imeli prav. Člani CK ZKS so odkrito spregovorili o nepravilnostih, ki jih je iz dneva v dan več, o počasnem reševanju znanih problemov, o uresničevanju odgovornosti na vseh nivojih, o oportunistu, mladenosti v vrstah zveze komunistov. Na drugi strani pa so jasno povedali — in to je tudi osrednja misel vseh razprav — da je mogoče stvari spreminjati le z zavzetim in vestnim delom.

PO 8. SEJI CK ZK SLOVENIJE

Komunisti morajo biti zgled vsem delavcem. Za omahljivce in neodločne v zvezi komunistov ni prostora. Angažirano delo in pospešena aktivnost v vseh okoljih je tisto, kar sedaj pričakujejo vsi, pri katerih je zaupanje v to družbenopolitično organizacijo omajano. Vse aktivnosti, tako komunistov kot ostalih subjektivnih sil, so vezane na uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije. Zato je treba

takoj in brez odlašanja preveriti uresničevanje stabilizacijskih programov, predvsem proizvodnih in izvoznih načrtov, hkrati pa pripraviti osnove za izdelavo planov za leto 1984. Ti morajo pomeniti korak naprej v prizadevanjih za stabilno in trajno rast proizvodnje, izvoza na konvertibilni trg in dohodka.

Komunisti v osnovnih organizacijah ZK morajo sedaj pregledati svoje akcijske programe, ki so jih sprejeli v pripravah na 8. sejo CK ZK Slovenije, jih smiselno dopolniti z nalogami, sprejeti na omenjeni seji, predvsem pa poskrbeti, da jih bodo tudi uresničevali.

N. Dobljekar

FRANC ŠETINC GOVORIL AKTIVISTOM PODRAVJA

„Nova kakovost življenja“

V okviru seminarja za predavatelje in mentorje idejnopoličnega usposabljanja v ZK je v ponedeljek, 10. oktobra popoldne v domu družbenih organizacij v Mariboru govoril Franc Šetinc, predsednik RK SZDL Slovenije. Čeprav je bil naslov njegove teme „Aktualne naloge ZKS pri formiranju in razvijanju socialistične samoupravne zavesti v pogojih ekonomske stabilizacije“, je govoril predvsem o nalogah, skupno dogovorjenih na osmi seji CK ZKS.

Nad 150 članov političnega aktiva Podravja je skupaj z udeleženci seminarja pozorno sledilo besedam Šetince, ko je govoril o nalogah na področju stabilizacije, ki ne terja samo materialnih premikov, temveč mora pomeniti novo kakovost življenja na vseh področjih, več resničnega samoupravljanja, kulture dela in odnosov, odgovornosti in socialistične etike. Zaostriiti je treba konkretno odgovornost in povsod tam, kjer stvari ne gredo zamenjati vodstvo. Etika sega v svet odnosov med ljudmi, poštenost in vzglednost. Etika mora priti do polne veljave tudi na področju obveščanja, ne gre le za etiko novinarjev in

njihov kodeks, temveč enako tudi za etiko vsake javne besede, za kar mora biti polno odgovoren vsak nosilec javne funkcije. Tako novinarji kot nosilci javnih funkcij morajo vedno biti zvesti objektivni resnici, stalno v iskanju resnice, dogodka, pojave, dejanja in besede pa ocenjevati po tem, če vodijo k napredku...

Stanje popolne mobilizacije v ZK in v celotni družbi še nismo dosegli, čeprav program imamo, njegovo uresničevanje pa terja revolucionarne spremembe tudi v naši zavesti. Pri tem nam mora biti delo podlaga vsemu, delo v povezavi z drugimi ljudmi, skupno delo za skupne interese in spoštovanje ljudi zaradi rezultatov dela, ne pa po nadrejenosti ali podrejenosti. Ob tem je potrebna večja medsebojna odgovornost, doslednejše povezovanje dohodka, z delom, stalno pridobivanje znanja za delo, kultura dela in moralno etična zavest. Vsega tega ne bo moč uveljaviti čez noč — je ob koncu poudaril tov. Šetinc, ki je za tem odgovoril še na več vprašanj navzočih.

FF

Svečano ob dnevu topništva

Podelitev značk vzornim vojakom in dobrim strelcem

Tudi v enoti, ki nadaljuje tradicije NOB in nosi ime slavnega komandanta in narodnega heroja Dušana Kvedra-Tomaža, so prejšnji petek slovesno proslavili Dan topništva. O razvoju in uspehih tega pomembnega dela naše armade je govoril starešina Stanislav Omerzu, pozdravno brzojavko pa je vojakom in starešinam poslal tudi komandant ljubljanskega armadnega območja general Branko Jerkič. V imenu občanov jim je čestital Stanko Meglič, načelnik oddelka za ljudsko obrambo SO Ptuj, slovesnost pa so že po običaju sklenili s podelitvijo priznanj, odlikovanj, nagrad, objavili napredovanja ter izvedli športna srečanja in zabavni program. I. k.

JB

Zasebniki končali, kombinat še trga

Minuli vikend so še zadnji zasebni vinogradniki končali s trgatvijo. Letos je tudi trgatve potekala brez težav, tako vremenskih kot organizacijskih. Gneče na prevzemnih mestih ni bilo, saj so se v zadnji temeljito pripravili, pa tudi količine grozdja so letos kar za

TRGATEV '83

polovico manjše. Kot smo poročali pred trgatvijo, je imela kmetijska zadruga Ptuj sklenjenih pogodb za

okoli 150 vagonov, odkupili pa so le okoli 100 vagonov grozdja.

Medtem trgatve v kmetijskem kombinatu še teče in bo končana v naslednjem tednu. Ostalo pa bo še nekaj grozdja za pozno trgatve, to pa bodo opravili v zadnjem tednu tega meseca.

JB

N. Dobljekar

Vsi pogoji za dobro setev

Najprimernejši čas setve, ki je pri nas od 5. do 20. oktobra, bo kot vse kaže maksimalno izkoriščen. Pravzaprav je za letošnji setvi poleg vremena, naklonjeno tudi vse ostalo, mislimo na oskrbo z mineralnimi gnojili, kvalitetnim semenom, pa tudi pogonskega goriva doslej ni primanjkovalo v taki meri, da bi bilo ogroženo delo na poljih.

Na naših poljih najbolje uspeva jo sorte pšenice — mačvanka, baranjska, superziata in zlatoklasa. Poleg teh so v poslovalnicah za drug na voljo tudi še nekatere druge ustrezne sorte, vse pa ob upoštevanju in izvajanju vseh agrotehničnih ukrepov zagotavljajo pridelok okoli 6 tisoč kilogramov na hektar.

Medtem so v zveznem izvršnem svetu že določili ceno pšenice v prihodnjem letu — za prvorazredno bodo pridelovalci prejeli 17 dinarjev za kilogram.

JB

Tudi vreme je letos naklonjeno setvi

Foto: I. Ciani

IZ VSEBINE:

Zaradi zgibnikov prekinili delo (stran 2)

Vtisi o kmetijstvu Makedonije (stran 4)

Kako do obrtnega dovoljenja (stran 5)

Šport (stran 9)

Za razvedrilo (stran 10)

S SEJE PREDSEDSTVA OK ZKS PTUJ

Stabilizacija — stalna naloga komunistov!

V pripravah na 8. sejo Centralnega komiteja ZK Slovenije, ki je bila v petek, 7. oktobra, so komunisti ptujske občine izrazili in dokazali pripravljenost za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije. Takšna je bila tudi ocena članov predsedstva OK ZKS Ptuj, ki so se sestali dva dni pred omenjeno sejo CK ZKS. Sodeč po razpravah v osnovnih organizacijah ZK so komunisti predvsem ocenili stanje v svojem okolju, iskali tu tudi vzroke za slabosti in za njihovo odpravljanje. V večini organizacij ugotavljajo, da je delovna disciplina boljša kot v preteklih letih, da so delavci precej vplivali na zmanjšanje stroškov proizvodnje in povečali produktivnost.

Da so ugotovitve točne, povedo tudi dokaj ugodni gospodarski rezultati za osem mesecev tega leta. Člani predsedstva pa so v razpravi opozorili še na nekatere rezerve, ki jih v občini nismo izkoristili. Tako menijo, da bi morali v izvršnem svetu in upravnih organih pripraviti konkretne programe sodelovanja z združenim delom in mu tako pomagati pri reševanju vprašanj, za katera so uradno in v okviru svojih pristojnosti zadolženi. Gre predvsem za investicijsko politiko in nekatera druga vprašanja.

Očitno je torej, da komunisti želijo pripravi svoj delež k stabilizaciji, da bi k temu pritegnili tudi ostale delavce pa morajo biti ustrezno usposobljeni za akcijsko delovanje. Nato bodo svojo aktivnost morali pokazati v vseh družbenopolitičnih organizacijah, še posebej pa v delegatskem samoupravnem sistemu.

Na podlagi sklepov 8. seje CK ZKS bodo dopolnili lastne programe aktivnosti, njihovo uresničevanje pa sproti spremljali. Se posebej se bodo angažirali pri izdelavi planov za leto 1984, kjer mora biti osrednja pozornost namenjena rasti industrijske proizvodnje izvoza.

Na seji predsedstva so člani sklenili, da bodo sklicali posvete s sekretarji OO ZKS s posameznimi področji, pripravili pa bodo tudi oceno dela v osnovnih organizacijah, ki niso razpravljale o pripravah na 8. sejo in pripravile programov aktivnosti. O vsem skupaj bodo razpravljali tudi člani komiteja ZK, ki se bodo sestali v drugi polovici tega meseca.

N. D.

Otvoritev bungalovov

V Ptujskih toplicah bo jutri, 14. oktobra dopoldan skromna slovesnost ob otvoritvi štirih bungalovov. V njih je 13 enot, od tega so sredstva za 10 enot prispevale toplice, ostalo so sredstva mariborske Metalne; v bungalovih je skupno 30 postelj.

Ne glede na vse ostalo je potrebno poudariti, da se s prvimi nočitvenimi zmogljivostmi odpirajo širše možnosti za razvoj turizma v pravem pomenu besede. Bungalovi so torej prvi korak na poti iz težav, ki spremljajo toplice od začetka poslovanja.

MG

Bungalovi v Ptujskih toplicah

foto: Ludvik Kotar

Slovenski slavisti so zborovali

Od 6. do 8. oktobra je bilo v Ptuj. strokovno posvetovanje slovenskih slavistov v organizaciji Slavističnega društva Slovenije in Slavističnega društva Maribor ob sodelovanju Zavoda SRS za šolstvo ter ob finančni podpori slovenske Izobraževalne skupnosti.

Prvi dan posvetovanja so udeleženci poslušali predavanje Stefana Barbariča: Anton Slodnjak in njegova rodna dežela, Bernarda Rajha: Znamenite osebnosti Ptujja in okolice, Antona Ingoliča: Spomini na Ptuj, Franca Zadravca: Impresionizem in dramatika ter Aleksandra Skaze: Bahtinova teorija romana in problemi sodobne poetike. Popoldne so si ogledali mesto in njegove znamenitosti, zatem pa izvedli razprave v petih sekcijah.

V petek dopoldan je Jože Toporišič govoril o Matiji Valjavcu kot jezikoslovcu, Ada Vidovič-Muha o besedotvorni ureditvi zloženek, Viktor Majdič pa o slovenščini v narodnoosvobodilni vojski in partizanskih odredih Slovenije. Zatem so izvedli plenarno razpravo o položaju in problemih pouka slovenščine ter podprli naslednje predloge: porazdeliti program za pouk književnosti iz dveh na tri leta, povečati število ur za pouk slovenskega jezika in zmanjšati učno obvezo učiteljev slovenščine na 18 ur v tednu.

Na popoldanskem obnem zboru so slavisti razpravljali tudi o programskih jedrih za enoten jugoslovanski načrt pouka književnosti. V celoti so se strinjali s stališči slovenskih družbenopolitičnih organizacij in strokovnih teles o sedanji zasnovi jeder.

Strokovno posvetovanje so zaključili v soboto, ko so odpotovali na strokovno ekskurzijo po južnih Slovenskih gorah, v Varaždin in v Halozce.

N. Dobljekar

USPEL TEDEN OBRTI V ORMOŽU

Sodelovalo okoli 40 obrtnikov

V sredo, 5. oktobra so v Ormožu sklenili letošnji že 3. teden obrti. Na njem so se letos predstavili obrtniki s področja kovinarstva, mesarstva, plastičarstva, gostinstva, avtoprevoznitva in predelave kovin. Vsak udeleženec se je predstavil s specifičnim izdelkom. Inovacijskih izdelkov je bilo malo, prav tako tudi izdelkov, ki nadomeščajo dosednji uvoz. Med slednjimi omenimo izdelek — žičniki za beton — Antona Jurkoviča ter izdelek Edija Voljča, ki letos dela samo za izvoz. Izdeluje filtre iz prokrona za Gorenje.

Kot je povedal Edi Voljč, predsednik ormoškega obrtnega združenja, ormoška razstava nima komercialne namena. Edini motiv je predstavitev dosežkov ormoškega obrtništva širši javnosti. Na razstavi je izdelki sodelovalo okrog 30 odstotkov vseh ormoških obrtnikov. V Ormožu je sedaj 137 obrtnikov; v povprečju pa zaposlujejo manj kot enega delavca. Tako, da razpolaga obrt v resnici z rezervnimi delovnimi mesti.

Letos se je predstavilo okrog 40 obrtnikov

foto: OM

Edi Voljč je tudi povedal, da nekateri obrtniki nočejo sodelovati na razstavi. To opravičujejo z ugotovitvijo, da tudi družba zanje nima posluha in da taki družbi nimajo kaj pokazati. Podobno vsebino so imeli tudi delovni razgovori z obrtniki, ki so sodelovali na razstavi. Ponovili so veliko, vendar gre v glavnem za stare, nerešene probleme. Strnili bi, da smo za obrtništvo mnogo naredili na papirju, v konkretni družbeni praksi pa se je le malo spremenilo.

V jesensko-zimski sezoni čaka ormoške obrtnike precej aktivnosti. Najprej bodo sodelovali na obrtniški razstavi v Murski Soboti, zatem pa bodo glavno pozornost namenili pripravi na 10-letnico združenja. V letu 1984 praznuje ormoško združenje 10-letnico obstoja. Začeli pa bodo tudi s pripravami na 4. razstavo obrti, ki bo prihodnje leto v okviru krajevnega praznika mesta Ormož. **MG**

SEZONA 83 V MOTELU PODLEHNIK

Sorazmerno dobri rezultati

Glavna turistična sezona za leto 1983 je za nami. V teku je po-sezona. O glavni sezoni je Franc Hercog, direktor motela Podlehnik povedal:

„Pri oceni sezone moramo upoštevati dvoje podatkov: obisk tujih in obisk domačih gostov. Na podlagi podatkov za julij in avgust ugotavljamo, da je letošnji julij mnogo boljši od julija 82, avgustovski rezultati pa dosegajo rezultate avgusta 82. Letos smo imeli več tujih gostov, manj pa domačih. Povedati moram, da je več tujih gostov, kot prejšnja leta, pri nas koristilo gostinske usluge. To pa zato, ker smo uspeli naš jedilnik prilagoditi našim gostom. Ocenjujemo, da je k temu prispevala tudi ugodna menjava deviz. Letos so bile gostinske usluge cenejše, kot leta 1982.

S turističnimi čeki imamo deljene izkušnje. Nekega navala nismo zabeležili. Največ jih je bilo sedaj ob koncu sezone. Mi smo podpisniki sporazuma, po katerem smo se obvezali za 10-odstotni popust. S temi čeki smo se šli razprodaje našega gostinstva. Kljub temu, da smo za tujca letos cenejši, smo mu s čeki zagotovili še dodatni popust. Niso redki tujci, ki so se ob plačilu veselo nasmihali. Kaj tudi ne bil Po mojem mnenju to za tujca ni zanimivo. Tujec želi dobro kvaliteto in kvaliteto primerno ceno.

Mnenja sem, da bi te čeki morali ukiniti. Upati je le, da bomo v letu 1984 poslovali po starem. To je, da bi 68. člen deviznega zakona menjali in bi lahko tudi gostinci prodajali za devize in si tako zagotovili devizno stimulacijo. Prejšnja leta smo bili dobri izvozniki, letos nas je ta sprememba zelo prizadela, močno so se nam zaostriili pogoji gospodarjenja.

Samo v juliju letos smo imeli 69 odstotkov tujih nočitev, v avgustu je ta rezultat 67 odstotkov. To pomenim, da tri četrtine naših uslug koristi tuji gost.

V motelu Podlehnik imajo sedaj že posezono, ki bo po oceni slaba. Tujih gostov dejansko ni več. Sedaj so usmerjeni k domačemu tranzitnemu prometu. Močno jih prizadeva tudi pomanjkanje nafte. Tui prevozniki poznajo stanje in se sedaj preusmerjajo na druge poti — mimo Jugoslavije. S tem pa izgubljajo precej prometa. Več o posezoni bomo zapisali v eni izmed prihodnjih števil. **MG**

INDUSTRIJA IN DROBNA OBRT PREMALO SODELUJETA

V občini Slovenska Bistrica ugotavljajo, da so v zadnjih nekaj letih storili pomemben korak v razvoju drobne obrti; ta pa je še vedno manjši od načrtovanj, ki so slonela predvsem na večjem izkoriščanju možnosti, ki jih daje bogato zaledje, predvsem aluminijске in lesne industrije. Žal pri tem kaže manjši zanimanje prav industrija.

V občini Slovenska Bistrica deluje trenutno okoli 340 nosilcev drobne obrti, v kateri je zaposleno skupno okoli 450 občanov. K temu je potrebno prišteti še 77 nosilcev popoldanske obrti, za katero v občini menijo, da so v največ primerih dobra osnova za prehod na redno obrt. Za takšen korak pa bodo morali v občini izdelati še posebne kriterije.

Pri ocenjevanju še vedno prepočasnega razvoja drobne obrti navajajo predvsem nedovoljno zanimanje industrije za takšno obliko sodelovanja, zlasti pri izdelavi zahtevnejših artiklov, predvsem finalnih z manjšimi in zahtevnejšimi serijami. Se vedno je preslabo urejena davčna politika, ki zavira večja odločanja občanov za to obliko dela.

SLOVENSKA BISTRICA

Kljub temu, da v bistriški občini ugotavljajo, da je največ obrtnikov s področja predelave kovin, predvsem aluminija in lesa, pa je prav v tej smeri še vedno največ neizkoriščenih možnosti. Veliko je bilo zaposlenih tudi v gradbeni operativi, ki pa zaradi gospodarskih težav beleži upadanje, kar velja tudi za obrtnike prevoznike.

V občini Slovenska Bistrica je z obrtniki najtesneje povezana trgovina, ki v okviru trgovskega podjetja Planika vključuje tudi posebno kooperacijsko enoto, ki skrbi za zagotavljanje surovin in drugega potrebnega materiala. Že vsa leta pa v občini pogrešajo obrtnike na področju storitvenih dejavnosti, med njimi šivilj, servisov za popravila gospodinskih in drugih aparatov ter strojev.

Viktor Horvat

O zgodovini in razvoju KGP Ptuj je govoril direktor Drago Krepfl

Zaslužnim in dolgoletnim sodelavcem so izročili priznanja

30 let komunale, gradbeništva in prometa

Blizu 500 članski kolektiv delovne organizacije Komunala, gradbeništvo in promet iz Ptuj je v petek, 7. oktobra na slovesnosti v delavskem domu Franc Kramberger proslavil 30-letnico obstoja. O zgodovinskem razvoju nekdanjega Komunalnega podjetja Ptuj je govoril sedanjí direktor Drago Krepfl, ki je ob koncu vsem de-

lavcem ob jubileju tudi čestital.

Zaslužnim in dolgoletnim članom kolektiva KGP Ptuj so zatem izročili številna priznanja, prebrali pa so tudi seznam sorodnih delovnih organizacij in poslovnih partnerjev, ki so jim poslali priznanja za 30-letno sodelovanje. V imenu družbenopolitičnih organizacij in SO Ptuj

je delovnim ljudem ob jubileju čestital tudi sekretar komiteja občinske konference ZKS Stanko Lepej, v imenu dobitnikov priznanj pa se je zahvalil Ivan Vidovič, tajnik samoupravnih organov v tej delovni organizaciji. Več o zgodovini in razvoju KGP Ptuj pa v naslednji številki Tednika. **M. Ozmec**

Zaradi zgibnikov prekinili delo

V petek, 7. septembra, so delavci tozda Potniški promet začasnó prekinili delo. Vzrok je bila neuradna vest, da bodo dve zgibni vozili, ki so jih kupili z lastnimi sredstvi, vendar zaradi prepovedi vožnje že deset mesecev stojita na dvorišču, odpeljali v Maribor. Za oba členkasta avtobusa so odšteli 2,5 milijarde starih dinarjev, zaradi neprimernih avtobusnih postajališč na progi Ptuj—Maribor pa jih ne smejo uporabljati.

Vendar so delavci povedali, da je bila vest o tem, da bi naj odpeljali zgibnika v Maribor, le povod za prekinitev dela — vzroki so globlji. Že vrsto let so vozniki opozarjali na mnoge nepravilnosti in nedoslednosti v delu samoupravnih in vodstvenih organov. Povedali so, da so avtobusi, ki jih sedaj uporabljajo, že 70-odstotno iztrošeni, delovne razmere so izredno slabe, posebej še v garažah oziroma mehanični delavnici, delavci so slabo informirani, osebni dohodki so pod poprečjem v delovni organizaciji Certus.

S prekinitvami dela gotovo ni mogoče reševati takih problemov, je dejal Stanko Lepej, sekretar predsedstva OK ZKS Ptuj. Zato so se dogovorili, da bodo to soboto izvedli zbor delavcev, na njem pa razpravljali o zahtevah, ki so jih delavci ob prekinitvi dela postavljali. Tako bodo ocenili delo samoupravnih organov, vodje tozda in vodje prometne operative, pogovorili se bodo o nadaljnji usodi tozda — ali bo ostal v okviru Certusa ali se bodo združili s ptujsko komunalo. Tudi o osebnih dohodkih bi naj razpravljali, vendar je vršilec dolžnosti direktorja Certusa Mirko Majhenič povedal, da je v pripravi novi pravilnik o nagrajevanju, ki bi naj pričel veljati s 1. januarjem 1984.

Kako bodo torej v tem tozdu končno začeli razreševati probleme, na katere opozarjajo družbenopolitične organizacije in skupščino občine že nekaj let. Celo tako daleč je prišlo, da

CERTUS TOZD POTNIŠKI PROMET PTUJ

je 75 delavcev od 117 predlagalo uvedbo začasnih ukrepov družbenega varstva. In kaj so storili na višjih nivojih? Predsedstvo OK ZKS Ptuj je izvršnemu svetu predlagalo ustanovitev komisije, ki bo tozdu pomagala pri reševanju problemov. Komisija je imenovana, o tem, kaj je naredila doslej, pa vodja tozda Egon Vauda ni vedel nič povedati. Delavci so torej na svoj način izrazili nezadovoljstvo zaradi vsega omenjenega. Ob tem pa se niso vprašali, kolikšen je bil zaradi prekinitve dela izpad njihovega dohodka in kolikšen je bil izpad v

ostalih organizacijah združenega dela, ker delavci niso prišli pravočasno na delo. Pa še to velja omeniti — ob vseh problemih, posebej še glede na iztrošenost in tehnično nepopolnost avtobusov, se malokdo vpraša, kako je poskrbljeno za varnost potnikov in voznikov. So pa vozniki glasno opozorili na nerešeno vprašanje avtobusnih postajališč. Menili so, da bi za to morali poskrbeti preden so kupili zgibnika in da mora zato nekdo odgovarjati. Najbrž pa bo moral kdo odgovarjati tudi za vse ostale nakopičene probleme, ki so povzročili začasnó prekinitev dela. Ob tem pa bi se odgovorni v občini morali vprašati, zakaj vse pogostejše prihaja do začasnih prekinitev dela ali pa do zahtev po uvedbi začasnih ukrepov družbenega varstva.

N. Dobljekar

Z zgibnim avtobusom so vozniki zaprli vhod v temeljno organizacijo Potniški promet Ptuj

(foto OM)

Še ena možnost za živinorejce

V ormoški tovarni sladkorja imajo na zalogi še enega izmed stranskih proizvodov, ki nastanejo ob predelavi sladkorne pese. Gre za pesne repe in sveže pesne rezance, torej nestisnjene rezance. Cena za kilogram pesnih repov ali rezancev je 15 par, oboje pa je primerno za siliranje. Tudi z uporabo omenjenih stranskih proizvodov lahko živinorejci prihranijo doslej pridelano krmo, ki jo bodo potrebovali za prehrano živine v dolgih zimskih dneh. Interesenti za nakup repov oziroma rezancev lahko le-te dobijo z naročilnico kmetijske družice, ki jo lahko dobijo na združnih enotah. **JB**

Načrti zaposlovanja 1984

Delegati skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje Ptuj so prejšnji teden razpravljali o pripravi načrtov zaposlovanja v organizacijah združenega dela, občini in v Podravju v prihodnjem letu. Razpravljali so ugotavljali, da je kakovost načrtovanja bistveno boljša odkar sprejemamo samoupravne sporazume o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja, ki so tudi spremljevalni dokumenti občinske resolucije. To pa pomeni, da morajo biti sprejeti do konca tekočega leta ali najkasneje do zadnjega januarja v prihodnjem letu.

Problem, ki vsako leto spremlja nastajanje načrta zaposlovanja so netočni podatki organizacij združenega dela. Zato so delegati sklenili, da bodo opozorili kadrovske službe v ožjih in ustrezne samo-

upravne organe, da naj pravočasno pripravijo točne podatke o potrebah po zaposlovanju v prihodnjem letu. Kadrovske plani v združenem delu namreč niso realni, niso odraz potreb. V mnogih primerih kadrovske službe posredujejo podatke iz srednjoročnih programov, ne upoštevajo pa, da se je od sprejetja teh programov marsikaj spremenilo, posebej še na področju zaposlovanja. Precej kadrovskih služb tudi nima zaposlenih ustreznih karov, ki bi bili sposobni sodelovati pri izdelavi kadrovskih potreb v organizacijah združenega dela. Žal so te ugotovitve stare že nekaj let, delegati nanje opozarjajo, spremenilo pa se ni skorajda nič.

Skupnost za zaposlovanje je za letos pripravila rokovnik za pravo načrtov zaposlovanja v or-

ganizacijah združenega dela za prihodnje leto. Največ aktivnosti se v tem obdobju nanaša prav na skupnost za zaposlovanje, ki je nosilka akcij. Do novembra pa bodo morale razpravljati o teh načrtih tudi organizacije združenega dela, da bi pravočasno zagotovile podatke, ki so osnova za izdelavo načrta. Predvideno je, da bo načrt sprejet najkasneje januarja 1984, najbolj pomembno pa je, da bodo vanj zajeti dejanski podatki, ki izhajajo iz razvojnih planov združenega dela. Še posebej pomembno je to za zaposlovanje pripravnikov, saj v večini primerov organizacije združenega dela zaposlujejo pripravnike le za določen čas, kar gotovo ni v prid nadaljnjemu razvoju, posebej še ne prestrukturiranju gospodarstva.

N. Dobljekar

PRVI KONKRETNI REZULTATI

Delavci DO HIKO Olga Meglič so se na referendumu 30. septembra odločili za vključitev v SOZD Agros. Z vključitvijo v ta SOZD se delovni organizaciji odpirajo nove perspektive za hitrejši razvoj. Kot je povedal Simon Pešec, direktor DO, jim je ponujen obsežen program, ki ga je možno delno realizirati brez večjih dodatnih vlaganj že v letu 1984. S tem bodo dosedaj slabo izkoriščene zmogljivosti opreme in prostorov v celoti izkoriščene. Doseženi večji dohodek pa bo zagotovil hitrejšo vračanje obveznosti iz preteklih obdobj in investiranje v novo opremo.

Ponujeni program kmetijske mehanizacije, ki ga je možno osvojiti in postopno realizirati že v letu 1984 in v naslednjih letih zajema: traktorske nakladalnike v različnih izvedbah in siloreznice, hidravlične cilindre, koprodukcijsko storitveno proizvodnjo za OZD, združene v Agrosu.

Omenjeni dodatni program kmetijske mehanizacije predstavlja prvo fazo razširitve oziroma prestrukturiranja proizvodnje in se nanaša na obstoječe zmogljivosti.

Analiza ekonomske upravičenosti proizvodno programske preusmeritve tudi kaže, da je proizvodnja kmetijske mehanizacije iz programa sestavljene organizacije Agros izredno zanimiva. Bolj kot doslej bodo izkoriščene proizvodne zmogljivosti, poleg dvoizmenskega dela, bo po potrebi uvedeno tudi troizmensko delo.

V drugi fazi bodo na podlagi skupnega razvojnega programa razvijali nove izdelke, kot so siloreznice, zahtevnejše hidravlične komponente; povečala bi se naj tudi proizvodnja nakladalnikov. Program je res zanimiv in zagotavlja dolgoročnejsi perspektivnejši razvoj delovne organizacije. **MG**

Položaj osnovnega šolstva in kulturnih dejavnosti

V kakšnem položaju je trenutno osnovnošolstvo v občini ter stanje in problematika kulturnih dejavnosti — sta področji, ki se jima v zadnjem obdobju posveča precejšnja pozornost. Ne le v obliki interesnih skupnosti, temveč tudi na občinskem nivoju — v izvršnem svetu iz komiteja za družbeno-ekonomski razvoj in planiranje. O šolstvu in kulturi pa bo tekla tudi beseda na zasedanjih zborov občinske skupščine. Gradivo o problematiki osnovnega šolstva v občini je pripravila strokovna služba DERPA, za področje kulturnih dejavnosti pa strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. V prvem primeru gre za povsem stabilizacijsko naravnani program, v drugem pa za dokaj realno prikazano problematiko, ki počasi že postaja zaskrbljujoča. Članica občinskega izvršnega sveta — zadolžena za področje družbenih dejavnosti Dragica VODA je tako le ocenila sedanje aktivnosti na teh dveh področjih:

„Izvršni svet je podrobno proučil položaj osnovnega šolstva in ugotovil, da smo v obdobju zadnjih desetih let na tem področju veliko dosegli. Tako na področju izboljšanja materialnih pogojev dela kot tudi v izboljšanju kadrovske strukture zaposlenih v šolstvu, čeprav tu še ni vse storjeno in je izobraževanje učiteljev stalna naloga. Le tako bomo lahko še izboljšali kvaliteto vzgojno izobraževalnega procesa v osnovni šoli.

V sedanjih zaostrenih gospodarskih pogojih je povsem razumljivo, da se pojavljajo določeni problemi v zvezi z omejevanjem sredstev, ki jih namenimo za družbene dejavnosti. Tudi denarja za izobraževanje je manj, zlasti v zadnjih štirih letih. Posledice so vidne v zmanjšanju obsega dopolnilnega programa, ki smo ga že skoraj v celoti skrčili, tisto kar je še ostalo pa smo prenesli na breme staršev. Zato naš izvršni svet daje pobudo vsem ustreznim republiškim organom, da proučijo možnost plačevanja dela prispevkov za izobraževanje tudi iz kmetijske dejavnosti, to je kmetije. Menimo, da bi lahko na ta način zbrali več sredstev, hkrati pa delno razbremenili združeno delo, ki sedaj v celoti združuje denar za šolstvo.

V naši občini dobivamo za potrebe izobraževanja, to je za pokrivanje zajamčenega programa od 18 do 19 odstotkov solidarnostnih sredstev iz republike. To je

denar, ki ga združujejo ekonomsko močnejše občine v SR Sloveniji. Pri tem pa opazimo, da je v zadnjem času pripravljenost za solidarnost vedno manjša, zato predlagamo, da bi v republiki uvedli enotno stopnjo iz osebnih dohodkov za potrebe izobraževanja, hkrati pa se kaže potreba, da postavimo merila za solidarnost na drugačne osnove, take, ki bodo zagotavljali približno enake pogoje izobraževanja za vse otroke, ne glede na to, v katerem kraju se šolajo.

Ptujska občina se srečuje z velikimi težavami, zlasti v podružničnih šolah na manj razvitih področjih Halož in Slovenskih goric, saj je število otrok iz leta v leto manjše, zaradi česar moramo nekatere podružnične šole ukinjati (v zad-

Dragica Voda

njih treh letih dve). Prihaja tudi do kombiniranega pouka, za katerega pa vemo, da ne more biti kvaliteten. Da bi to zaustavili, oziroma v prihodnje preprečevali, moramo v občini zagotoviti še hitrejši razvoj teh območij in ohraniti poselitev, hkrati pa doseči, da se v Sloveniji normativ za oddelek na manj razvitem področju zniža od sedanjih 16 učencev na manj.

Ugotavljamo tudi, da so materialni pogoji delavcev in njihov položaj v zadnjih letih vse slabši, tudi zato, ker smo jim namenili manj sredstev. Njihovi osebni dohodki so v bistvu pod povprečjem družbenih dejavnosti v občini in republiki. Potrebno pa je še dodati, da so tudi precejšnje razlike med posameznimi in v občini. V nekaterih so kot kaže zaposlovali preveč tehničnega in administrativnega osebja, kar ni v

skladu s sprejetimi normativi in prav tu so še rezerve.

Ocenjujemo, da smo na področju osnovnega šolstva v podaljšanem bivanju in celodnevni šoli storili tisto, kar smo v danih ekonomskih možnostih lahko in temu bo potrebno posvečiti še večjo pozornost. Ugotavljamo tudi, da je bilo doslej vse premalo strojenega, da bi odpravili prevelike razlike med osebnimi dohodki med šolami, vse preveč je še pogodb o delu in nadur. Tako čaka osnovne šole v pripravah stabilizacijskih programov velika naloga. Se vedno smo mnenja, da bi v enotni organizaciji osnovnih šol v občini lahko marsikateri problem lažje rešili.

Na koncu naj dodam še, da je nujno potrebna revizija šolskih okolišev. V ta namen so pri izobraževalni skupnosti že imenovali posebno komisijo, ki mora svoje delo pospešiti in do konca leta pripraviti delovno gradivo za javno razpravo. Šolski okoliši so še vedno nerešeno vprašanje, zlasti na ožjem mestnem področju, pa tudi v drugih območjih občine jih je čutili. Le s pravilno razporeditvijo šolarjev bomo enakomernje obremenjevali šole in tudi učitelji sami bodo lažje opravljali svoje pedagoško delo. Seveda pa to ni lahko, zlasti še, če na problem gledamo z vidika staršev. Res pa je, da bodo morali v sedanjih težjih razmerah tudi starši spremeniti svojo miselnost, komisije pa v svojem predlogu upoštevati, da bodo imeli otroci čim bližje do šole, da bodo čim boljši pogoji učenja, zlasti pa ne tako različni kot so danes.

Za področje kulturnih dejavnosti v občini pa smo v izvršnem svetu ocenili, da je gradivo pripravljeno dovolj celovito za prikaz stanja in razmer v kulturi ptujske občine s tem, da so problematika in težave v kulturnih institucijah, upoštevajoč ekonomsko moč naše občine, nekoliko preveč poudarjene.

V obdobju 1978/82 so bili v vseh kulturnih institucijah in kulturni skupnosti vloženi veliki napor za ohranitev doseženega nivoja kulturnih dobrin, ki pa relativno presegajo poprečje naše republike. S tem smo lahko zagotovili zadovoljni, neprestano pa se srečujemo z zmanjševanjem sredstev. Zelo nas je prizadela ukinitve republiške solidarnosti v vzdrževanju kulturnih spomenikov, ki niso le nacionalnega, temveč tudi evropskega pomena. Ne moremo

sprejeti take odločitve, zato zahtevamo, da republiška kulturna skupnost ponovno preveri vse do sedaj financirane dejavnosti in uvrsti v svoj program tudi delno financiranje vzdrževanja kulturnih spomenikov.

Tudi tu moramo pripraviti stabilizacijski program, ki mora nakazati še bolj racionalno uporabo sredstev in zato morajo izvajalske organizacije in kulturna skupnost določiti prioriteto tistih dejavnosti, ki jih bomo lahko v okviru — teh zmanjšanih sredstev — še izvajali. Izvršni svet zato poziva vse odgovorne, da proučijo svojo organiziranost in preverijo možnost združevanja v enotni organizaciji, s čimer bi lahko dosegli bolj gospodarno izkoriščanje strokovnih kadrov, sredstev ter administrativnega in tehničnega osebja. Tu je bilo vse premalo storjenega in morda je prav v enotni organizaciji tudi več možnosti za razreševanje sedanjih težav v kulturi.

Prevelika je poraba sredstev za strokovne službe in za funkcionalne izdatke kulturne skupnosti, premalo pa skrbi za reorganizacijo strokovnih služb ter interesnih dejavnosti v občini. Izvajalske organizacije lahko prav tako več storijo za povečanje svoje poslovitosti in s tem pridobijo več sredstev z neposredno svobodno menjavo dela z uporabniki. Okrepiti bomo morali skrb za ohranitev vrednejših eksponatov ter za njihovo dostopnost oziroma prikazovanje javnosti.

Zavod za spomeniško varstvo Maribor in ptujski muzej bi že morala pripraviti strokovne podlage za odlok o kategorizaciji in varstvu kulturnih spomenikov. Pri tem pa je potreben razum in realna ocena, katere spomenike bomo lahko v ta seznam vpisali, ker vseh, ki jih imamo, gotovo ne bomo mogli vzdrževati.

Ugotavljamo tudi, da smo v preteklih letih dosegli pomembne uspehe v ljubiteljski kulturni dejavnosti, zato jo je potrebno še pospeševati, da bodo uspehi še boljši.

Pričakujemo, da bodo na zborih občinske skupščine delegati — neposredni uporabniki teh storitev, povedali svoje mnenje in ocenili obseg dela. Pri tem pa se zavedati, da je ta poraba samo del združenega dela in ničesar izven njega. Prav zato moramo vedeti kaj lahko financiramo in naprej razvijamo v skladu s svojimi interesi in tistim kar prigospodarimo." mš

22. SREČANJE BRATSTVA IN PRIJATELJSTVA

Branje grozdja — Pregrada 83

Pod tem naslovom je bila bratska občina Pregrada iz SR Hrvatske minuli teden gostiteljica mnogih kulturnih, športnih in zabavnih prireditev. Zvrstile so se manifestacije domačih in sosednjih kulturno-umetniških in drugih skupnosti.

Posebno slovesno pa je bilo v nedeljo, 2. oktobra, saj je bil ta dan namenjen sodelovanju bratskih občin SR Hrvatske in Slovenije. V ta namen je bilo organizirano srečanje delavcev sodelujočih občin, le-te pa so sodelovale tudi v bogatem kulturnem programu.

Desno zmagovalac Josip Svečak s svojo vprego in skupino, levo vodja povorke z naravnim „šefom“ ali vinsko nategov v rokah.

Sledila je povorka voz, ki so ponazarjali trgatev v tem kraju, kakršna je bila nekoč. Več tisoč zbranih domačinov in delavcev bratskih občin je burno pozdravilo zanimivo povorko. O tem je sodelujoče v povorki ocenjevala strokovna žirija, ki je ocenjevala predvsem pristnost opravil, vprege in opreme.

Prvo mesto v tej pisani paradi je osvojil Josip Svečak iz Pregrade s svojo vprego in skupino. Ne glede na prvaka je bila povorka, čeprav skromna, zanimiva paša za oči.

Gostje so si za tem lahko ogledali še pisano razstavo ročnih del aktivov žena s področja občin Pregrada in Šmarje pri Jelšah.

Prireditve je finančno podprla in s tem omogočila „Straža“ — tovarna stekla in plastični izdelki Hum na Sotli ter združenje in zasebno delo širšega območja hrvatskega Zagorja in dela Slovenije.

S te manifestacije je bila izvedena še ena bogata prireditev bratstva in prijateljstva.

Besedilo in posnetek: L. C.

Sindikati premalo o delavskem gibanju

Zveza sindikatov je doslej premalo naredila pri ohranjanju tradicij delavskega gibanja. Taka ugotovitev je bila dana že na kongresu Zveze komunistov, podobno pa so na posvetu, ki je bil 6. oktobra ugotovili tudi predsedniki konferenc osnovnih organizacij sindikata in osnovnih organizacij sindikata iz ptujske občine. Tudi v republiškem svetu temu vprašanju do lanskega leta niso posvečali ustrezne pozornosti. Da bi razmahnilo dejavnost na tem področju, se je dosedanja komisija pri republiškem svetu ZSS preimenovala v svet za ohranjanje tradicij delavskega gibanja; dodatno pa je predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije odločilo da za ta vprašanja zaposli dva delavca.

V Ptuj smo komisijo pri občinskem svetu ZSS ustanovili ob koncu preteklega leta; z aktivnim delom pa komisija prične sedaj. Za letos je sprejel kratak program dela. Konferencam osnovnih organizacij zveze sindikatov, teh je v občini 10, je komisija naložila nalogo, da do konca leta ustanovijo komisijo za ohranjanje tradicij delavskega gibanja. V osnovnih organizacijah pa je dovolj, če za to področje določijo enega ali dva aktivna sindikalna delavca. Predsedniki konferenc osnovnih organizacij in osnovnih organizacij sindikata so se na posvetih tudi obvezali, da bodo s prvim januarjem 1984 pričeli pisati kronike, ki mora zajemati zgodovino organizacije združenega dela. V kroniki naj bodo zapisani še naslednji podatki: o delovnem procesu, o samoupravnosti, o tehnični opremljenosti in skrbi za posodabljanje proizvodnje, o letnem delovnem in finančnem načrtu, o stabilizacijskih prizadevanjih, o socialnih vprašanjih, o kulturno-prosvetnih dejavnosti, o delu DPO, o pomembnejših dogodkih v kraju in vključevanje delovne organizacije v dogajanja in o drugih pomembnejših dogodkih. Vzorec kronike, ki bo zapisovalec pri njeni sestavi v pomoč, je sestavila profesorica Ljubica Suligojeva.

V delovnih organizacijah se je potrebno tudi dogovoriti, kdo bo pisec kronike. Najbolje bi bilo, da to nalogo opravijo v tajništvu samoupravnih organov, lahko pa tudi na sami komisiji. Material se bo potem zbiral v komisiji občinskega sveta, ki bo poskrbela za strokovno obdelavo.

Prav bi bilo, da se zbrani materiali tudi objavijo, najbolje v tovarniških glasilih. Svojo vlogo pa morajo odigrati tudi lokalna sredstva informiranja.

Doslej so tovarniška glasila bolj slabo pisala o ohranjanju tradicij delavskega gibanja. Po podatkih RS ZSS za obveščanje in politično propagando izhaja v Sloveniji približno 570 glasil organizacij združenega dela. V času od 5. 10. 1982 do 15. 2. 1983 je bilo pregledanih 1097 glasil organizacij združenega dela ali 296 različnih glasil le malo, vsega 98. Zapise o delavskem gibanju je vsebovalo le 56 glasil.

MG

PREHRANA ZA UČENCE IN DELAVCE

Ni enostavno zagotoviti prehrano za 2604 ljudi v organizaciji, kjer za to ni urejenih ustreznih pogojev. Pa vendar se v centru trudi, da bi imeli vsi učenci in zaposleni delavci primerno prehrano med poukom oziroma delovnim časom. Trenutno je prehrana organizirana v Petici, ki je v okviru tozda Dijaški dom. Tam lahko kupijo hladne jedi in tople napitke, lokal pa so uredili tako, da je gneča čim manjša. Preureditev še ni dokončana, ker še niso prejeli vseh razdelilnih elementov.

SREDNJEŠOLSKI CENTER PTUJ

Ravnatelj Dijaškega doma Stane Napast je o cenah v Petici povedal: „Cena malice je pri nas precej nižja kot v ostalih obratih družbene prehrane. Učenci največkrat jedo hot dog, ki stane pri nas 24 dinarjev. Tople malice, za katere pa pri učencih ni pravega zanimanja, veljajo 65 dinarjev. Naj povem, da te malice delimo v jedilnici.“

ci Dijaškega doma. Dnevno jih razdelimo do 80, večjega zanimanja za ta obrok med učenci ni.“

V Dijaškem domu lahko učenci kupijo tudi kosilo, vendar se morajo nanj naročiti prej, stane pa 120 dinarjev. Učenci, ki stanujejo v domu, imajo zagotovljene štiri obroke dnevno, ostali pa se seveda

sami odločijo ali bodo imeli malico ali ne. Poleg tega velja povedati, da učenci, ki živijo v Dijaškem domu, prejemajo zato tudi višjo štipendijo. V Srednješolskem centru menijo, da bi se za malico ali kosilo odločilo več učencev, če bi bila prehrana regresirana, tako kot je to pri študentih.

V kuhinji Dijaškega doma, ki je preurejena čajna kuhinja, ne bi mogli pripravljati dnevno 2604 obroka, če bi se na malico ali kosilo naročili vsi učenci in delavci centra. Trenutno tudi nimajo analize o tem, koliko učencev redno je malico ali kosilo, saj nekateri prinašajo malico od doma. Najbrž bi bilo zanimivo zvedeti, koliko staršev daje otrokom denar za malico in koliko tega denarja učenci resnično namenijo za lastno prehrano. Potem bi bilo prav gotovo manj neupravičenih očitkov glede neurejene prehrane za učence ali pa bi našli denar za gradnjo kuhinje in jedilnice, ki je sicer že v načrtu centra. Dokaj slaba tolažba je podatek, da so srednješolci v Sloveniji najbolj zaposlovalna kategorija ljudi, ki gre za prehrano med delovnim časom oziroma poukom.

N. Dobljekar

DRUŠTVO KMETIJSKIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

Največja skrb izobraževanju članov

Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Ptuj je bilo ponovno ustanovljeno leta 1978, ko je po petletnem premoru znova pričelo s svojo dejavnostjo. Kmetice — člani društva povezuje vedno prisotna problematika pridelovanja hrane, čeprav delajo v različnih dejavnostih. Cilj stanovskega povezovanja je v večji pridelavi hrane, k čemur naj prispeva tudi uveljavljanje novih strokovno-tehničnih spoznanj. Člani društva kmetijskih inženirjev in tehnikov so dejansko vsi strokovni delavci v kmetijstvu občine Ptuj, društvo pa šteje 167 članov.

V program dela so kot najpomembnejšo nalogo

zapisali izobraževanje članstva. Zelo nujno je namreč stalno strokovno izpopolnjevanje strokovnjakov, ki delajo v kmetijstvu, poleg tega pa je dobrodošla tudi izmenjava izkušenj. Letos so v okviru programa svojega dela organizirali dve strokovni ekskurziji, prvo v Pomurje, drugo pred kratkim v Makedonijo. O slednji lahko preberete več v posebnem sestavku na kmetijski strani Tednika.

V jesenskem času bodo pripravili tradicionalno društveno srečanje, in sicer v petek, 11. novembra. Za to srečanje pripravijo vsako leto tudi strokovno predavanje o trenutno aktualni temi v kmetijstvu. JB

RACIONALIZIRATI ZDRAVSTVO V PODRAVJU

Tako so dejali delegati sveta skupnosti podravske občine, ki so se v petek, 7. oktobra, sestali v Ormožu. Zato so podprli predlog za ustanovitev sozda, v katerem bi združili vse zdravstvene delovne organizacije v Podravju. Menili so namreč, da je potrebno v času stabilizacijskih prizadevanj izkoristiti vse rezerve, ki so v medsebojnem povezovanju. Tako bi tudi omogočili vsakemu posamezniku ustrezno zdraviljenje, vendar ob manjših stroških in z manj administrativnega dela.

Delegati občin so govorili tudi o uresničevanju solidarnosti v zdravstvu na medobčinskem in republiškem nivoju. Menili so, da financiranje zdravstvenih uslug ne bi smelo temeljiti na solidarnosti, temveč predvsem na vzajemnosti. Občine z majhno ekonomsko močjo namreč ne morejo nuditi ustreznih uslug zaradi pomanjkanja sredstev in menijo, da dobijo prek solidarnosti premalo sredstev. Na drugi strani pa ekonomsko močne občine ugotavljajo, da dajejo preveč denarja za solidarnost. Zato bi morali tudi ta vprašanja razjasniti in ustrezno rešiti.

Poleg tega so delegati razpravljali o vlogi Ekonomskega centra Maribor pri uveljavljanju družbenega planiranja in informacijskega sistema v Podravju, sprejeli pa so tudi program dela sveta skupnosti do junija 1984.

N. Dobljekar

BREZPOSELNI ŽELIJO DELATI

V prejšnji številki Tednika smo poročali o izjavi predsednika izvršnega sveta skupščine občine Ptuj, da Kmetijski kombinat ne more dobiti 100 delavcev med brezposelnimi, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri spravilu poljskih pridelkov. Skupnost za zaposlovanje občine Ptuj nas je obvestila, da ta podatek ni točen, tajnik skupnosti Milan Osterman pa je povedal:

„Že tri leta zapored se vključujemo v akcijo spravila poljskih pridelkov, predvsem v trgatve. Prvo leto je bilo nekaj težav, lani, zlasti pa še letos pa je zanimanje brezposelnih za to akcijo vedno večje. Že 13. septembra se je sestel odbor za pomoč pri spravilu kmetijskih pridelkov, ki deluje pri socialistični zvezi, kjer smo se dogovorili za potek akcije. Pri trgatvi bi naj sodelovali učenci višjih razredov osnovnih šol, srednješolci, osnovne organizacije sindikata in brezposelni, ki prejemajo denarno nadomestilo in so zdravstveno sposobni za to delo.“

Delavci kombinata so povedali, da bi potrebovali dnevno 120 delavcev. Trgatev bi se naj začela 25. septembra, trajala pa bi naj mesec dni, seveda odvisno od vremena. Ocenili smo, da bi lahko sodelovalo okrog 40 brezposelnih delavcev, posebno tistih, ki prejemajo denarno nadomestilo ali denarno pomoč. Tisti, ki so to delo sposobni opravljati pa ga odklonijo, lahko s tem izgubijo pravico do denarnega nadomestila.

Vse brezposelne, ki uživajo omenjene pravice smo z akcijo seznanili, razen tistih, ki iz upravičenih razlogov ne morejo sodelovati — zaradi bolniškega ali porodniškega dopusta, matere z majhnimi otroki. Tako smo zbrali 45 ljudi, ki smo jih po dogovoru s Kmetijskim kombinatom poslali na delo 3. oktobra. Trgatev pa je zaradi lepega vremena stekla predčasno, tako da so s svojimi delavci in z nekaterimi iz sosednje

Hrvaške trgatev skorajda opravili, tako da so naši delavci delali v vinogradih le tri dni.

Povedati moram, da je bilo zanimanje za to delo tudi med tistimi, ki ne prejemajo denarnih nadomestil. Zato smo jih okrog 10 napotili v kombinat.“

Očitno se torej interes brezposelnih za delo močno spreminja. O tem govore številke. Morda je to posledica visokih življenjskih stroškov ali pa spoznanja, da je mogoče na ta način prislužiti več denarja kot ga sicer dobijo brezposelni z denarnim nadomestilom. Poleg tega pa število brezposelnih narašča, saj jih je bilo ob koncu avgusta po podatkih skupnosti za zaposlovanje 1137, prejšnja leta v tem času pa okrog 700. Kako je prišel izvršni svet do podatkov, da brezposelni nečisto pomagati pri spravilu pridelkov, bo najbrž moral pojasniti Kmetijski kombinat Ptuj.

N. Dobljekar

Praznik krajevnih skupnosti Alfonz Šarh

Z razdelitvijo velike krajevnih skupnosti Slovenska Bistrica na pet manjših, so krajevne samouprave v veliko večji meri približali občanom. Prebivalci novoustanovljene krajevnih skupnosti Alfonz Šarh, ki ob delu mestnega središča vključuje še nekaj okoliških naselij, so ponujeno roko nove organiziranosti z velikim zadovoljstvom tudi sprejeli. Posebno pozornost so posvetili pospešenim aktivnostim na področju komunalnega urejanja naselij. Med najpomembnejšimi so bile: urejenost cest, kanalizacije in vodovodnega omrežja.

V obdobju od sprejetja nalog do danes z zadovoljstvom ugotavljajo, da so sprejete programe v večini tudi uresničili. Ker v njihovi KS ni večjih industrijskih objektov, posvečajo posebno pozornost razvoju kmetijstva in vinogradništva. Naključje je hotelo, da imata prav v tistem delu Slovenske Bistrice, ki obsega KS Alfonz Šarh svoj sedež Kmetijska zadruga in Kmetijski kombinat Slovenska Bistrica.

Območje krajevnih skupnosti je v tem štiriletnem obdobju, za beležilo pomemben gospodarski napredek. Zgrajenih je tudi veliko novih stanovanjskih hiš, cest in vodovodnega omrežja. Kljub vsem pridobitvam pa ob letošnjem, tokrat že 4. prazniku KS Alfonz Šarh, niso predali namenu kakšnega večjega objekta, ampak so aktivnosti namenili predvsem na kulturno in športno področje.

Prebivalci te KS so si za dan praznika izbrali 10. oktober. Tega dne 1944 so borci Bračičeve brigade izvedli napad na

Središče KS Alfonz Šarh se odlikuje po urejenosti in tudi nekaterih kulturno zgodovinskih spomenikih

mesto Slovensko Bistrico. Letos so se tega dogodka spomnili s posebno pozornostjo v dneh od 6. do 10. oktobra. Tako je bilo 6. oktobra popoldne srečanje borcev in mladincev ob tabornem ognju, 7. oktobra popoldne pa v domu kulture Slovenska Bistrica srečanje starejših občanov. Ob tej priložnosti so pripravili kulturni program z zakusko.

V soboto, 8. popoldne so pripravili nogometni turnir, promenade koncert Franjhajske godbe s Pohorja in vlečenje vrvi, ki so se je udeležile ekipe sosednjih krajevnih skupnosti. Zvečer pa so v grajski kleti Slovenska Bistrica pripravili ples. V nedeljo, 10. oktobra popoldne je bil šahovski turnir za krajane, nato pa slavnostna seja skupščine KS, druženje političnih organizacij in predstavnikov drugih organizacij ter druženje KS. Ob tej priložnosti so izvedli tudi bogat kulturni program.

Posebna komisija je v počastitev krajevnega praznika izdala glasilo, v katerem so predstavljeni dosežki krajevnih skupnosti kot tudi sama KS s svojimi znamenitostmi. Glasilo je prejelo vsako gospodinjstvo.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Z znanjem proti premajhnim pridelkom

Smo sredi jesenske setve, ki poteka letos ob spoznanju, da je od tega opravila v precejšnji meri odvisen tudi pridelek. Seveda ni za bogato žetev dovolj le kvaliteten in strokovno opravljen setev, temveč še cela vrsta vzporednih ukrepov — od izbire kakovitih in ustreznih semen, do pravičnega gnojenja, dognojevanja in zaščite.

Letošnja žetev je pokazala, da se da z upoštevanjem strokovnih spoznanj doseči kar rekordne pridelke. Te so nekateri pridelovalci dosegli kljub suši, ki je letos pobrala precej pridelka. Drži, da so bili pridelki večji na „težjih tleh“, prav tako v Pesniški dolini in nekoliko manjši na območju Ptujškega in Dravskega polja, kjer je zemlja prodnata in se je hitreje in bolj izsušila. So pa tudi na tem območju pridelovalci, ki so dosegli hektarske donose med 4 in pet tisoč kilogramov na hektar, medtem ko so zabeležili v Pesniški dolini tudi 7 tisoč kilogramov po hektaru.

Smo torej že presegli tradicionalni način pridelovanja tudi pri pšenici. S tem načinom namreč ni mogoče pridelovanja te kulture ekonomsko opravičiti, poleg tega pa so donosi okoli 3 tisoč kilogramov na hektar že kar nerazumljivi in z vidika družbenih potreb nedopustni.

Že nekaj časa se v ptujski občini zavedamo, da lahko planirane pridelke in normalno oskrbljenost s hrano dosegamo z intenziviranjem kmetijske proizvodnje, saj površin obdelovalne zemlje ne bomo mogli širiti v nedogled. V kmetijski zadrugi Ptuj so letos že drugi zapored pripravili strokovno navodilo, ki bo razumljivo vsem kmetovalcem in ga bodo lahko dobili v vseh združenih enotah oziroma poslovalnicah. V navodilu so opisali celoten postopek intenzivnega pridelovanja pšenice, od najprimernejših predkultur, do priprave zemlje, gnojenja, spomladanskega dognojevanja in zaščite posevka.

V navodilu so navedli tudi najprimernejše sorte pšenice, ki pridejo v poštev za setev na našem območju, poleg tega pa tudi njihove osnovne značilnosti. Praktično so že ugotovili, da lahko s sortami pšenice kot so mačvanka, baranjka, Superzlata in zlatoklasa dosežemo 6 ton in več pridelka na hektar.

Začetek letošnje setve, upajmo, da bo tako tudi naprej, je potekal v najboljših možnih pogojih. To pomeni, da je prvi pogoj za uspešno žetev izpolnjen. Škoda bi bilo, če dobro začete delo ne bi dosledno izpeljali do konca. Zemlja zahteva poleg trdega dela tudi precej znanja. Tega imamo, to smo že dokazali. Le več bi moralo biti tistih, ki bi v celoti upoštevali nasvete strokovnjakov.

JB

REGRESIRAN NAKUP PESNIH REZANCEV

Izvršilni odbor samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu občine Ptuj je sprejel pobudo kmetijske zadruge Ptuj in namenil nekaj nad milijon dinarjev za nakup 2 tisoč ton svežih pesnih rezancev. Te rezance bodo razdelile zadruge med svoje združene kmete, ki so pridelovalci sladkorne pese, poleg tega pa se ukvarjajo tudi z živinorejo. S tem ukrepom želijo omiliti težko stanje v živinoreji, ki ga je povzročila letošnja suša in s tem v zvezi pomanjkanje živinske krme. Prav pa je tudi, da pomagamo iz težav kmetom, ki redno sodelujejo z združno organizacijo in svoje delo podprejajo družbenim interesom.

JB

Ogled riževih polj pri Kočanih

Vtisi o kmetijstvu Makedonije

Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Ptuj združuje danes že 167 strokovnjakov kmetijstva. Da bi uresničilo svoj ustanoviteljski namen, cilje in smotre delovanja v prvi vrsti posveča največjo skrb nenehnemu dvigu strokovne ravni članstva; saj je stalno strokovno izpopolnjevanje kadrov v kmetijstvu nujno, izmenjavja izkušenj med strokovnjaki pa so vedno dobrodošli.

V okviru programa dela je DKIT Ptuj v letošnjem letu organiziralo dve strokovni ekskurziji. Prvo 21. maja v Prekmurje, drugo pa v dneh od 15. do 18. septembra v najjužnejšo jugoslovansko republiko Makedonijo, ob udeležbi 50 članov društva.

Kljub heterogeni sestavi udeležencev je vsakdo v programu strokovne ekskurzije našel nekaj posebno zanimivega s svojega strokovnega področja; zato ni čudno, če smo si udeleženci ekskurzije bili enotni v oceni, da je bila strokovna ekskurzija dobro izbrana in odlično organizirana.

Zahodna Makedonija, skozi katero nas je vodila pot iz Skopja, je gorata, porasla z obsežnimi gozdovi. Šar planina s Popovo šapko (1785 m), Suha gora, Korab in Bistra so poleg svojih prirodnih lepot znane tudi po razviti rejji goveda in ovčevre (v državi se tod proizvajajo najkvalitetnejši sir šarplaninski kačkavalj), saj samo v tem rajonu redijo prek 10.000 ovac. Južno od Tetova se razteza Tetovska kotlina, ki se zaradi bogatih polj imenuje za žitnico Makedonije. Napajajo jo reke, ki izvirajo v prej omenjenih gorah, zato ne trpi suše, kot je to značilnost vseh ostalih kmetijskih pokrajin v Makedoniji. Na Tetovskem polju je razvito poljedelstvo, vrtnarstvo (fižol tetovac, lubenice) ter sadjarstvo (že od nekdanje znane tetovska jabolka na evropskih tržnicah), ki sega vse do Gostivarja ob reki Vardar.

Drugi dan našega potovanja je veljal ogledu največjega kmetijske živilskega kombinata v Makedoniji AGROPLD v Resnu. Sestavljajo ga štirje kompleksni proizvodnih in prometnih OZD. Iz primarne proizvodnje smo si ogledali organizacijo TOZD Sadjarstvo in hladilnice, v sestavi katere je med drugim najmodernejši sadovnjak s 60.000 jablanami najkvalitetnejšega sortnega sestava v pilarskem sistemu in opremljen z najmodernejšim namakalnim kapljičnim elektronsko vodenim sistemom.

Nehote, smo se udeleženci ekskurzije spraševali, ali je res smotno takšne koncentracije pridelovanja sadja na ravnih poljih in če bodo ves ta pridelek, ki v nasadih že prezoreva, uspešno in pravočasno pospravili in kako bo ob naši (ne)posposobnosti prometa in trgovine dosegel cenen in kvaliteten tudi potrošnika ali tuji trg.

Udeležencem ekskurzije, ki se ukvarjajo s perutninsko rejo se je nudila priložnost, da so jim pokazali TOZD Kokoško farmo, v kateri vzrejujejo 136.000 nesnic z letno prirejo 30 milijonov konzumnih jajc, kjer je med strokovnjaki na tem področju prišlo do izmenjave nekaterih izkušenj.

Agroploj je OZD zgrajen po najmodernejših konceptih velikih

dimenzij v zadnjih petih letih. Kompleks Prehrambene industrije vključuje tovarne: za predelavo kave, tovarne za predelavo kikiriki-ja, biskvita, krem, snek in drugih proizvodov, v katerih letno predelajo in odpremijo 20.000 ton raznih vrst prehranskih proizvodov. Četrta TOZD pa je Agroploj-promet, ki letno plasira v domačem in tujem tržišču 60.000 t raznih vrst prehranskih proizvodov v svežem ali predelanim stanju, ter opravlja nabavo

vinogradov namiznih in vinskih sort v Kavadarcih slovijo po tem, ker so to prvi moderni špalirni nasadi ob žici v Jugoslaviji. 65 % grozda je namiznega, od česar je večina namenjena izvozu.

Nepregledni hodniki kleti in naprav za predelavo grozda (7 prevzemnih ramp za grozdje) so na nas udeležence napravili izreden vtis. Značilna je pri njih predelava sekundarnih surovin iz grozda, saj predelujejo iz tropin in vinskih droži destilate žganja komovice in mastike — ter vršijo seperacijo vinskega kamna. V agrokombinatu „Tikveš“ pa je močno razvita še govedoreja, prašičereja 30.000 svinj, konjereja, farma ovac 6000 in čebelarstvo 500 družin.

Iz doline Vardarja skozi Negotino, kjer je tudi močno razvito vinogradništvo, nas je tretji dan našega potovanja pot vodila ob reki Bregalnici v vzhodno Makedonijo, kjer se v Gornem Podlogu pri Kočanih ob bolgarski meji že 35 let nadvse uspešno razvija in deluje Zemljodelska

Ogled in izmenjava izkušenj v sadovnjakih Agroploja RESEN

okrog 20.000 ton raznih reprodukcij materialov.

Med Bitolo in Prilepom se razteza znana ravnina Pelagonija, skozi katero nas je vodila pot. V 50 in 60 letih so bila tod izvedena obširna hidro in agromelioracijska dela, saj je to, poleg sistema Donava-Tisa-Donava v Vojvodini, bil takrat največji projekt urejanja zemljišč v Jugoslaviji. Zemljišča so bila namenjena pridelavi krušnih in krmnih žit, vrtnin in industrijskih rastlin (sladkorne pese, bombaža, tobaka, maka), ki pa danes niso tako intenzivno izrabljena kot to omogočajo naravne danosti in izvedene melioracije.

Naš obisk je nadalje veljal Agrokombinatu TIKVEŠ v Kavadarcih, ki sodi med največje vinogradniško-vinarske delovne organizacije v Jugoslaviji. Več tisoč ha veliki plantažni nasadi

Po ogledu govedorejske farme v ZIK „Crvena zvezda“ v ŠTIPU

vinogradov namiznih in vinskih sort v Kavadarcih slovijo po tem, ker so to prvi moderni špalirni nasadi ob žici v Jugoslaviji. 65 % grozda je namiznega, od česar je večina namenjena izvozu.

Nepregledni hodniki kleti in naprav za predelavo grozda (7 prevzemnih ramp za grozdje) so na nas udeležence napravili izreden vtis. Značilna je pri njih predelava sekundarnih surovin iz grozda, saj predelujejo iz tropin in vinskih droži destilate žganja komovice in mastike — ter vršijo seperacijo vinskega kamna. V agrokombinatu „Tikveš“ pa je močno razvita še govedoreja, prašičereja 30.000 svinj, konjereja, farma ovac 6000 in čebelarstvo 500 družin.

Iz doline Vardarja skozi Negotino, kjer je tudi močno razvito vinogradništvo, nas je tretji dan našega potovanja pot vodila ob reki Bregalnici v vzhodno Makedonijo, kjer se v Gornem Podlogu pri Kočanih ob bolgarski meji že 35 let nadvse uspešno razvija in deluje Zemljodelska

potovanja po Makedoniji, kolikor smo imeli udeleženci potovanja v teh skromnih štirih dneh priložnost spoznati, je na nas napravil poseben vtis, saj smo spoznali, da se tod dogajajo velike stvari. Mnogokaj so že storili, saj so tem pričajo objekti, ki smo jih imeli priložnost videti: velike regulacije vodotokov, zajetja vode in izpeljani veliki namakalni sistemi, nepregledna polja in plantažni nasadi vinogradov in sadovnjakov ter živinorejske farme, da ne govorimo o objektih živilske predelovalne industrije; mnogokaj pa še imajo za storiti, saj so že v nepreglednih planotah, ki so poraščene z grmičevjem in služijo kvečemu za pašnike ali vojaške manevre, velike rezerve in možnosti za pridelovanje hrane. Kritično oko le čestokrat ne more spregledati, da mnoge naložbe v kmetijstvo Makedonije niso povsod intenzivno izrabljene in da bi lahko več zemlje namenili pridelovanju krušnih in krmnih žit ter sladkorne pese, pri čemer so močno deficitarni, saj imajo tudi izredne naravne danosti za živinorejo. S sadjem in vinom ter nekaterimi vrstami vrtnin pa ne vedo kam.

Čeprav je program potovanja po Makedoniji dajal prednost strokovnim ogledom kmetijskih objektov, smo vključili v ogled tudi nekatere turistične znamenitosti te od nas najbolj oddaljene republike. Makedonija ima BOGATO ZGODOVINO, SLAVNO PRETEKLOST in ZANIMIVO SEDANJOST, o tem pričajo kraji in spomeniki, ki smo jih videli: manastir Sv. Jovan Bigorski, ki se kot zgodovinski spomenik iz XIX. stoletja v kanjonu reke Radike pri Debru ponaša po svojstveni arhitekturi in edinstvenim lesorezi makedonskega rezbarstva. Temu podobna je cerkev Sv. Spasa v Skopju iz XVIII. stoletja, pri kateri je sarkofag s posmrtnimi ostanki velikega revolucionarja in borca za svobodo in neodvisnost makedonskega naroda GOCE DELČEVA (1872-1903).

Ogledali smo si še zgodovinski spomenik manastir Sv. Nauma iz X. stoletja, ki leži na skrajno južni obali Ohridskega jezera ob izviru reke Drim na sami jugoslovansko-albanski meji. Nepozaben vtis zapuščajo na obiskovalce tamkajšnji lesorezi (površinski in globinski) ikonostasi in ikone. Ne napolni le naša pozornost ogledu izkopanin antičnega mesta Stobi, katerega prvi ohranjeni vir sega v leto 197 pred našim štetjem v taktatni pokrajini Peoniji. Izredna zanimivost je organizacija in funkcija takratnega mesta z impozantnim amfiteatrom, baziliko, kopališčem, vodovodom, kanalizacijo, bogate marmore in bronaste skulpture, nadvse lepi pa so živopisni mozaiki.

Končno velja še omeniti, da smo na tej zanimivo in strokovno bogati poti po Makedoniji potovali skozi tri nacionalne parke: Šare na vzhodu ter Galičice (23.760 ha) in Perister (12.000 ha) na jugu Makedonije. Na predvečer našega odhoda iz Makedonije pa je veljal ogledu nekaterih zanimivosti glavnega mesta SR Makedonije Skopja, ki je po katastrofalnem potresu, 26. julija 1963 dobilo podoben velikega sodobnega mesta.

Makedonija ima povsem drugačne klimatske razmere od naših. Le na južni del Povardarja pri Gjevgeliji ima nekoličen vpliv Egejsko morje, sicer pa je v

Makedoniji kot gorati deželi kontinentalna klima z močnimi zimami ter vročimi in suhimi poletji. Letno imajo 550 do 600 mm neenakomerno razporejenih padavin, kar terja, glede na to, da so tod dobre zemlje pretežno naplavine ali tektonski nanosi, hidro in agromelioracije ter namakalne sisteme.

Razvoj kmetijstva v Makedoniji, kolikor smo imeli udeleženci potovanja v teh skromnih štirih dneh priložnost spoznati, je na nas napravil poseben vtis, saj smo spoznali, da se tod dogajajo velike stvari. Mnogokaj so že storili, saj so tem pričajo objekti, ki smo jih imeli priložnost videti: velike regulacije vodotokov, zajetja vode in izpeljani veliki namakalni sistemi, nepregledna polja in plantažni nasadi vinogradov in sadovnjakov ter živinorejske farme, da ne govorimo o objektih živilske predelovalne industrije; mnogokaj pa še imajo za storiti, saj so že v nepreglednih planotah, ki so poraščene z grmičevjem in služijo kvečemu za pašnike ali vojaške manevre, velike rezerve in možnosti za pridelovanje hrane. Kritično oko le čestokrat ne more spregledati, da mnoge naložbe v kmetijstvo Makedonije niso povsod intenzivno izrabljene in da bi lahko več zemlje namenili pridelovanju krušnih in krmnih žit ter sladkorne pese, pri čemer so močno deficitarni, saj imajo tudi izredne naravne danosti za živinorejo. S sadjem in vinom ter nekaterimi vrstami vrtnin pa ne vedo kam.

Čeprav je program potovanja po Makedoniji dajal prednost strokovnim ogledom kmetijskih objektov, smo vključili v ogled tudi nekatere turistične znamenitosti te od nas najbolj oddaljene republike. Makedonija ima BOGATO ZGODOVINO, SLAVNO PRETEKLOST in ZANIMIVO SEDANJOST, o tem pričajo kraji in spomeniki, ki smo jih videli: manastir Sv. Jovan Bigorski, ki se kot zgodovinski spomenik iz XIX. stoletja v kanjonu reke Radike pri Debru ponaša po svojstveni arhitekturi in edinstvenim lesorezi makedonskega rezbarstva. Temu podobna je cerkev Sv. Spasa v Skopju iz XVIII. stoletja, pri kateri je sarkofag s posmrtnimi ostanki velikega revolucionarja in borca za svobodo in neodvisnost makedonskega naroda GOCE DELČEVA (1872-1903).

Ogledali smo si še zgodovinski spomenik manastir Sv. Nauma iz X. stoletja, ki leži na skrajno južni obali Ohridskega jezera ob izviru reke Drim na sami jugoslovansko-albanski meji. Nepozaben vtis zapuščajo na obiskovalce tamkajšnji lesorezi (površinski in globinski) ikonostasi in ikone. Ne napolni le naša pozornost ogledu izkopanin antičnega mesta Stobi, katerega prvi ohranjeni vir sega v leto 197 pred našim štetjem v taktatni pokrajini Peoniji. Izredna zanimivost je organizacija in funkcija takratnega mesta z impozantnim amfiteatrom, baziliko, kopališčem, vodovodom, kanalizacijo, bogate marmore in bronaste skulpture, nadvse lepi pa so živopisni mozaiki.

Končno velja še omeniti, da smo na tej zanimivo in strokovno bogati poti po Makedoniji potovali skozi tri nacionalne parke: Šare na vzhodu ter Galičice (23.760 ha) in Perister (12.000 ha) na jugu Makedonije. Na predvečer našega odhoda iz Makedonije pa je veljal ogledu nekaterih zanimivosti glavnega mesta SR Makedonije Skopja, ki je po katastrofalnem potresu, 26. julija 1963 dobilo podoben velikega sodobnega mesta.

ing. Miran Glušič

Alenka Zajc, Grajena

Bojan Golija razstavlja v Gorišnici

Potem, ko smo imeli Ptujčani priložnost obiskati razstavo del akademskega slikarja in grafika Bojana Golije v ptujskem razstavnem paviljonu, imajo to priložnost sedaj Gorišničani.

Včeraj zvečer so namreč v prostorih osnovne šole odprli razstavo del slikarja, rojenega leta 1932 v Mariboru; študenta Božidarja Jakca. Golija, ki je eden največjih grafikov v Jugoslaviji, poznajo tudi v tujini. Živi in dela v Mariboru, kjer poučuje na Pedagoški akademiji.

Srečanje z njim je svojevrsten dogodek, ki pušča v glave občutek, da Golijo nepristano preganja ustvarjalni nemir. Svojega ateljeja nima, zato ustvarja kar doma ali pa v prostem času v prostorih akademije. Ze enajst let je tega, ko je imel v Ptuj retrospektivno razstavo, ki jo za časa življenja doživi malo slikarjev. Zato je Golija čutil do Ptuja posebno obvezo — menil je, da je dolžan pokazati, kako in v katero smer je razvijal svoje umetniško ustvarjanje v minulih letih, prav ptujskemu občinstvu. Predstavil se je s tako imenovanim Ribniškim ciklusom, ki je naletel med obiskovalci razstave na ugoden odziv.

V njegovih delih na svojstven način živi in dobesedno žari etnografska značilnost Ribničanov — suha roba. Kot sam pravi, so ga ljudje in kraji v tem delu slovenske dežele tako prevzeli, da je to — z njemu lastno izpovedano močjo — prikazal širši slovenski javnosti, v kratkem pa bodo dela razstavljena tudi na

Madžarskem. Ribčan Urban je res po celem svetu znan, kot pravi pesem. Suha roba je bila za Golijo „reflexna vzpodbuda, ki sem jo po svoje predelal in jo poskušal v sodobni likovni govorici podati.“

Umetnika poleg retrospektivne razstave vežejo na Ptuj še druge stvari. Po šolah v okolici Ptuja je mnogo njegovih nekdajšnjih študentov, s katerimi ima zelo dobre odnose. Je tudi mentor likovne kolonije na Destrniku, kjer si skupaj z likovniki amaterji prizadeva za ohranjanje etnografskih značilnosti Slovenskih gor. Poleg tega pa seveda svoje bogato umetniško znanje prenaša na druge. „Pedagoški poklic mi nudi mnogo in se z mojim umetniškim delom popolnoma dopolnjuje“, pravi. „Res je, da mi vzame veliko časa. Vendar, če človek v pedagoško delo vlaga iste sile, obravnava iste probleme, ki bi jih sicer v svojem lastnem likovnem delu, se to med seboj čudovito dopolnjuje. Kot pedagog sem skušal vnašati spoznanja, ki sem jih sam odkril na likovnem področju, tudi svojim študentom, s tem pa seveda dopolnjujem svojo likovno ustvarjalno delo.“

Kaj meni Bojan Golija o današnji generaciji likovnih umetnikov? „Danes nas je ogromno število šolanih likovnih umetnikov. Kvaliteta je s tem brez dvoma tudi narasla, vendar imamo eno kritično pripombo. To se v vsakdanjem življenju ne odraža. Poglejmo si obiske galerij, pogledajmo naše javne prostore pa bomo videli, da kljub velikemu številu umetnikov, njihovo de-

lo ni našlo pravega tržišča, če govorim v komercialnem pomenu. Dela so po atelejih, morda v galerijskih fondih... Mislim, da morajo likovna dela priti med ljudi, med narod. In to naj ne izveni kot parola, to mišlim čisto resno. Del krivde nosimo likovni ustvarjalci sami. Ven, da nekateri ne vedo razstavljati svojih del v javnih prostorih — trgovinah, bankah, gostilnah. Sam sem med tistimi, ki zelo dosti razstavljajo, seveda brez finančnega uspeha, ker to niso prodajne razstave. Razstavljam v osnovnih šolah, po krajevnih skupnostih, kjer imam največje število obiskovalcev. Krivda pa je tudi pri organizatorjih, ki ne financirajo razstavne dejavnosti. Priprava likovne razstave — oprema likovnih del, okvirji, prevoz — predstavlja velik strošek, ki ga s svojimi dohodki ne morem več kriti. To je problem, ki obremenjuje likovnika. Razne pevke in pevci prejmejo za nastop dobre honorarje, za trajna likovna dela, ki jih likovnik ustvari in jih gledalcu nudi, pa ta ne dobi razstavnine, ki bi bila nujno potrebna.“

Več kot 30-letno umetniško ustvarjanje pomeni pri Goliju tudi toliko let razdajanja svojega znanja, svojih moči. Tu in tam je čutili zagrenjenost v njegovih razmišljanjih, čeprav tega sam ne priznava. Moči in volje do dela ima dovolj, še preveč. O načrtih za bodočnost nista govorila, pa vendar sem prepričana, da jih ima veliko, najbrž več kot jih bo ob obliči ostalega dela lahko uresničil.

N. Dobljekar

IZ MUZEJSKE FOTOTEKE

Sestavni del in okras ženske noriško panonske noše so tudi sponke in pasovi. Obležo so spenjale na vsakem ramenu s po eno sponko, ki je imela nogo obrnjeno navzgor. V pasnem delu pa so obično oprijemale s lično izdelanim pasom, katerega posamezni deli so bili posebej izdelani, nekateri pa celo okrašeni. V zadnjih 20-tih letih tej pasni garnituri pripisujejo pasno spono, okov, gumbaste, žlebaste in mandeljaste okove ter dva obeska.

Pasna spona, ki je služila za pritrdjevanje na jermen, je pravokotne oblike in ima po tri svitkaste odelitve na krajših, rahlo usloženih stranicah. Rogla na sprednji podolgovati stranici sta z glavico in sta okrašena z motivom smrekove vejice. Okov spon je pravokoten in ima izbočeno ploskev, ki prekriva okrašeno zadnjo podolgovato stranico spon. Ploščica je okrašena v predrti tehniki in ima mrežast okras, v

Rekonstrukcija noriško panonskega pasu.

B. Jevremov

katerega so vstavljene tri vzporedne vrste manjših zakovic. Gumbasti okovi niso okrašeni in imajo na notranji strani trn za pritrditev na jermen. Žlebasti okovi imajo pregib na sredini in oblikovane končnice v obliki stilizirane živalske glave. Ob končnicah in pregibu so okrašene z vzporednimi prečnimi, po ostalem delu pa z vzporednimi diagonalnimi gravurami. Na jermen so jih pritrdjevali z žebeljki ob vzporednih prečnih gravurah. Mandeljaste okove, ki se proti koncih zožujejo in zaključujejo v svitkasto profilirano podaljška, so pritrdjevali na jermen v zoženem delu. Obeska na pasu sta podolgovata, oblikovana valjasto in imata profilirani zaključek ter razcepljen zgornji del za pritrditev v jermen.

Za boljše ponazoritev kakšen je bil pas, ki je krasil žensko noriško, panonsko nošo prikazujemo njegovo rekonstrukcijo, ki smo jo povzeli po J. Garbschu.

Volilno-programska konferenca

V vseh mladinskih organizacijah imamo določen čas, ko volimo novega predsednika in ostale člane odbora. To pa je tudi čas, ko pregledamo svoje preteklo delo in pripravimo in sprejememo plan za naslednje obdobje.

Mladi imamo mnogo problemov, ki bi jih lahko sami rešili. Skoraj vedno pa ostanejo nerešljivi, ker o njih ne govorimo na praviem mestu. O marsičem, kar se nam zdi prav ali pa tudi ne, razpravljamo povsod drugje, le na mladinskih sestankih nikoli. Tokrat pa je takoj po poročanju predsednika in blagajnika stekla razprava, ki je bila zelo zanimiva. Naše delo v preteklem obdobju je bilo zadovoljivo. Udeležili smo se mnogih akcij in pri tem sodelovali z drugimi osnovnimi organizacijami, sodelovali smo s posameznimi društvami v krajevni skupnosti, imeli smo štiri udeležbe v MDB...

Ugotovili pa smo, da bi lahko storili še mnogo več. A kje so glavni vzroki, da nismo? Vsak izmed nas ve, da temu botruje premajhna udeležba mladitv na sestankih. Na sestanke, ki so vsako prvo in tretjo soboto v mesecu,

OO ZSMS — GRAJENA

prihajajo vedno le eni in isti mladinci. Teh je okoli dvajset, včasih še celo manj. V celotni krajevni skupnosti pa je okrog dvesto mladitv. Na konferenci jih je takrat prišlo le štirideset, čeprav so vsi dobili pisмено vabilo. Kje so ostali? To je vprašanje, ki ga sami mnogokrat poskusimo rešiti.

Ta problem se ne pojavlja ravno pri nas, ampak skoraj ali pa v vsaki osnovni organizaciji. Mladi, ki končajo osnovno šolo, nikoli ne začnejo prihajati na sestanke in tudi kasneje ne pridejo. Tako izgubljamo generacijo za generacijo. Vzroki so morda tudi v tem, da smo v mladinski organizaciji v krajevni skupnosti premalo povezani s šolskimi mladinci. Razpravljali smo še o mnogih drugih stvareh. Teme so bile zanimive. Bilo je živahno, kot že doogo ne. Mnogo jih je sodelovalo v razpravi in poskušali smo odkriti in rešiti vse probleme, ki nastajajo ob našem delu.

Izvolili smo novega predsednika in mu zaželeli vso srečo pri vodenju organizacije. Objubili smo mu, da bomo vsi delali in sodelovali, da ne bo prihajalo do težav. Prijateljem, ki odhajajo na odsluženje vojaškega roka smo zaželeli, da jim čas čimprej mine in da se z zdravi vrnejo med nas.

Kaj pa smo sklenili, da bi potekalo v naslednjem obdobju vse tako kot je treba?

Vsi mladi se morajo zavedati, da

so ob vstopu v mladinsko organizacijo sprejeli pomembno nalogo. Čeprav so še mlajši, morajo tudi oni pripraviti nekaj, da bo delo čim bolj steklo.

Poskušali bomo pritegniti čimveč prijateljev, znancev k sodelovanju. To smo si zadali za nalogo in je ena pomembnejših v našem planu dela. Naloga smo si razvrstili po mesecih in vedno je kaj pomembnega. Plan moramo v celoti izvršiti. Delo pa bo potekalo dosti lažje in hitreje, če bo udeležba na sestankih in ob akcijah vsaj taka, kot je bila na konferenci ali pa še večja. Marjetka Sluga

Kako ostati do smrti zmeren pivec

PRI NAS V KLUBU!

Seznani smo se s sedmimi pravili, ki jih priporoča Ramovš v svoji knjigi „ALKOHOLNO OMAM-LJEN“. Pravila so naslednja:

I. Bodi zmeren — srce in pamet sta dragocenejša kot pivski užitek ali prepoln želodec.

II. Ne pij, kadar si v zagati ali notranji stiski, to je beg pred stvarnostjo v omamo. Človek si, spopri-

mi se z njo.

III. Ne pij, če te mika cenjen pivski užitek, potrdi se za zdrave radosti, ki jih v življenju ne manjka.

IV. Ne navadi se gasiti žeje z alkoholno pijačo, telo potrebuje tekočino ne strupa.

V. Ne pij močnih alkoholnih pijač in ne pij na prazen želodec.

VI. Takoj se umakni iz pijane družbe.

VII. Spoznaj sebe in alkoholizem ter imej odprte oči za „črno kroniko“ in njegovih posledic okrog sebe.

Tokrat bomo predstavili drugo pravilo — „Ne pij, kadar si v zagati ali notranji stiski, to je beg pred stvarnostjo v omamo. Človek si, spopri-

mi se z njo.

Človek je od vedno naravnan tako, da se mu porajajo občutki žalosti, skrbi, bolečine, strahu, vznemirjenosti, žeje, lakote, smrada in mraza, ki ga opozarjajo, da je nekaj narobe. Takšni sproženi alarmi nas spravljajo v slabo voljo, težave, trpljenje... Hitro in lahko jih izklopimo samo z alkoholom (tako smo veseli, brez skrbi, brez strahu). To delajo mnogi. Vendar vsak sproženi alarm prinaša tudi mnogo pozitivnega.

Vzamimo na primer alarm skrbi in vznemirjenosti, ta dva nas spod-

bujeata k delu (npr. če smo v skrbah za denar več delamo). Kadar deluje alarm duševne ali telesne bolečine, si poiščemo zdravnika. (Človek, ki nima

številni ljudje se navadijo sprožene alarme takoj izklopiti z alkoholom in s tem izgubljajo možnost, da se alarmi sploh utišajo z naravnimi vzpodbujajočimi sredstvi (volja, delo, pogovor, aktivnosti). Tako se ne zavedajo, da korakajo proti alkoholizmu.

Ko se tak človek strezni, se kesa, sramuje in alarmi se mu kopičijo. Takoj jih ponovno izklaplja z alkoholom in to se ponavlja. Normalno ne ve več reagirati.

Ramovš pravi o tem takole: „Stvarno vsakdanje življenje, ki ga mora vsak od nas živeti dan za dnem, postavlja pred nas velike zahteve, težke naloge, velike napore, težave, negotovost, dvome, poraze, včasih tudi nepričakovane uspehe (ki nas prav tako vržejo iz tira), razočaranja nad seboj in nad drugimi, potrnost...“

občutki bolečine je izpostavljen mnogim nevarnostim, poškodbam in podobno). Če je prisoten alarm žeje pomeni, da telo potrebuje tekočino. Enako velja za alarm lakote. Naslednji alarm strahu narekuje na primer učencu učenje; ko pa ga izklopi z alkoholom, nima strahu in tudi potrebe po uspehu. Sledi alarm žalosti, ki zahteva pogovor s prijatelji idr.

Morda nam klecnejo kolena in omahuje glava. Nekateri primejo

za steklenico in v rahli omami se jim zdi, da so pogumnejši za spoprijetje z življenjem. Toda v omami se z življenjem ni treba več spoprijemati, ker je kot sanjska zibelka, ki odnese človeka iz vsakdanjih težav v brezskrbne oblake otroške Indije Koromandije. S tem pa seveda še ničesar ne razrešimo.

Če je človek v notranji stiski, je zelo zdravilni naravni telesni napot. PUSTI VSE IN ODIDI NA DOLG, NAPONEN POHOD V NARAVO! TELESNO SE BOŠ UTRUDIL IN PREPOTIL,

PREZRAČIL BOŠ PLJUČA, DUHOVNO PA SE SPROSTITIL IN OSVEŽIL. TELESNI NAPOR BO PORABIL SILE, KI SO TE RAZGANJALE V DUŠEVNI STISKI.“

Svetujemo vam: premislite o tem, ali svoje alarme izklapljaate z alkoholom. Zapišite si, koliko v enem mesecu popijete zaradi teh vzrokov. Ne slepite se, kajti v klubu moramo naučiti zdravljenje, kako reagirati na sprožene alarme brez alkohola. To je dolga, težka pot, ki jo ti, dragi bralec, še vedno lahko opraviš z naravnimi spodbujajočimi sredstvi.

Dr. Z. I. (Nadaljevanje prihodnjič)

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (122)

„Obup od obupa...“

Od Braneta G. iz Ljubljane smo dobili tole pismence: „Pošiljam vam informativno gradivo s festivala znanstvene fantastike. Lep dokaz, kako neznanje in miselna revščina ustvarjata tudi slab jezik — in obratno. Gradivo ni ravno lepo spričevalo za jezikovno skrb Cankarjevega doma.“

Gradivo, ki nam ga je poslal dopisnik, je samo del spremnih besedil, natisnjenih v posebni programski knjižnici ob nedavnem festivalu znanstvene fantastike v Ljubljani. Kakor lahko preberemo, je avtor te programske knjižnice eden izmed organizatorjev prireditve, Matjaž Sinkovec. Knjižica obsega 48 strani, prav na vsaki strani pa najdemo celo vrsto pomot, pravopisnih napak, stilnih slabosti, posebej pa še „mislene revščine“ in „neznanja“. Moti najprej že to, da je celotno gradivo natipkano na stroju, ki očitno nima slovenskih črk, tako da so vse strešice dodane ročno (precej jih tudi manjka). Nenavaden za takšno publikacijo je tudi poudarjeno prvoosebni ton, ki ustvarja vtis zasebnosti; posebej še, ker avtor navaja docela subjektivne in nepomembne podatke in misli. Besedila so večinoma dvojezična (v slovenščini in angleščini), kar je razumljivo, ker je bila prireditev mednarodna. Toda podatki o častnem gostu, Angležu Brianu Aldissu, so samo v angleščini: avtor našteva njegove „novels“, „short story collections“ in „awards“, pa tudi knjige, ki so „edited by“ (Aldiss). Na številnih mestih manjkajo vejice in druga ločila, uporabljeni so napačni skloni in spoli — vse pa „krasi“ neskrben jezik, ki na mnogih mestih prerašča v docela privatniške slengizme iz žargon, neprimeren za tako publikacijo (obup od obupa, zopet eden bolj za hec filmov, Lukatov oče nam. Lukov). Kar bralca najbolj osupi, pa so avtorjeve „strokovne“ označitve filmov (v javnosti so bile že kritično ocenjene), npr.: „O tem filmu se ve bore malo, v glavnem le to, da je edini slovenski znanstvenofantastični film; se pravi, kdor ga ni videl (torej skoraj vsi mi), naj si ga torej ogleda, film pa naj govori sam zase...“; „Dokaj znan film, čeprav morda ne toliko kot znanstvenofantastičen — a prav gotovo ga bi tudi sami uvrstili v zf, če bi o tem razmislili...“; „O tem filmu ne vem takorekoč nič, zato ne bom blefiral“. Takim označitvam se najbolje prilaga izjava samega avtorja: „Jeez, let him translate that!“ Besedila kažejo ne le izredno slabo jezikovno izražanje, ampak tudi odsotnost vsakršnega mišljenja, to je sposobnosti izražanja s pojmi, sodbami in sklepi. Kot da se avtor sploh ne zaveda, da so jezik, mišljenje in spoznanje neločljivo povezani, da se misli šele v ubeseditvi najpopolneje pokažejo. Ko bi bil napisano še katerikrat prebral, premislil in popravil, bi bila ta besedila gotovo boljša; tako pa jih niti genialni lektor ne more spraviti v red.

Zakaj toliko besed o vsakomur očitni miselni in jezikovni bedi te knjižice? Zato, ker je namenjena javnosti, ki upravičeno pričakuje kulturne informacije, ne pa „blef“. Pa zato, ker jo je izdal Cankarjev dom — naša osrednja kulturna ustanova — ki si kaj takega ne bi smela privoščiti. In nazadnje zato, ker se nenehno množijo publikacije, v katerih se za jezikovnim siromaštvom skriva tudi revnost misli in znanja.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

Problemi zaposlovanja diabetikov v javnih službah

Za pravilno presojo diabetikov je potrebno vključiti v naslednji točki navedene mejne vrednosti zaslišenosti krvi s sladkorjem. Včasih je potrebno poseči tudi po najnovejših specialnih preiskavah v odtokih krvnega barvila (hemoglobina). Usposobljenost mora biti ugotovljena v specializirani diabetološki službi.

7) PRESOJO KVALITETE NADZORSTVA NAD OSNOVNO PRE-SNOVO JE TEBA OPRAVITI STROGO INDIVIDUALNO! Dokumentirano mora biti pretežno dobro uravnoteženje osnovne presnove. Pri diabetikih, ki prejemale injekcije insulina, pa mora biti večina urinskih preiskav negativna. Za presojo pravilnosti uravnoteženja osnovne presnove posamične ugotovitve sladkorja v krvi niso zadostne, posebno

ne v teščem stanju. Tudi posamičen urinski preizkus ne more biti merodajen. Potrebno je temveč opraviti najmanj tri posamične krvne preiskave in to o različnih smotr-nih dnevniških obdobjih. Pridiabetičnih zdravljenih z insulinom ne smejo najvišje vrednosti 1 do 2 uri po jedi presegati vrednosti 220 miligramov na deciliter krvi. Pri bolnikih pa, ki se zdravijo samo z dieto, oziroma kombinirano s tabletami, je dovoljena najvišja zgornja meja 160 miligramov v enem del. krvi.

8) OSNOVNI PROGRAM POTREBNIH PREISKAV:

a) Celotna telesna preiskava vključno z izmeritvijo krvnega tlaka, otipavanje žilnega utripa na tipičnih

mestih in podrobnim pregledom nog.

b) Elektrokardiogram in rentgen-ski pregled pljuč.

c) Laboratorijske preiskave naj zajemajo obvezno le tiste, ki so za presojo diabetičnega štadija, oziroma njegovih komplikacij, nujno potrebni. Ob ugotovitvi nenormalnih vrednosti preiskav je potrebno z izdajo ocenilnega mnenja počakati, dokler ponovne preiskave stanja ne razjasnijo.

d) Očesne preiskave: Zdravnik za očesne bolezni mora z gotovostjo izključiti za diabetes značilne spremembe na očesnem ozadju. Izvid mora biti objektivno dokumentiran.

DR. FRAN BRUMEN

Kmečki turizem v pravem pomenu

V Slovenskih goricah, nedaleč od Ptuja in v smeri Polenšaka, obstaja močna kmečko-turistična postojanka, imenovana „Na Vinšaku“. Sončni nedeljski dan, osvežen z malce svežim vetrom je privabil precej meščanov in tudi okoličanov v hribčke, v gozdove po gobe in kostanje, precejšnje število pa še med neobrane trte, v vinograde. Od tu in tam se je slišal prešeren topa-topa-topa glas klopotcev, ki jih je sicer v teh krajih premalo. Izgleda, da mladi fantje res nimajo več časa za te lepe jesenske znanilce, ki premmogim vinogradom preganjajo vsiljive pernate goste.

Po dobro gramozirani cesti smo prispeli na Vinšak. Lepa panorama z dokaj bogatim razgledom v širni svet nas je kar presenečala z raznobarnimi motivi vseh vrst. Mladi in stari obiralci (heroji) grozdja, pa veseli púntarji s palicami, v katere zarezujejo vsako odnešeno brenjo na prešo (stiskalnico). Domala v vsakem kotičku parkirani avtomobili. Iz raznih strani je bilo slišati pesmi in le bolj poredko kakšen vesel ju-hu-hu. Izgleda, da tudi lepega vriskanja današnji mladi pobje ne zmorejo več, razen no gostilnah, ko se dodobra opijanjajo.

Iz velike kmečke hiše je prihajal zvok glasbe in tudi ubrane ljudske pesmi. Tu v tej hiši se odvijajo poraja takojmenovani KMEČKI TURIZEM, resnično, v pravem pomenu, med samimi trtami. Na verandi goste, narejene iz deset in več tisočlitrskih sodov. V notranjosti sobe za goste. Vse polno veselih obrazov. Poseben vtis naplavlja velika starinska preša (stiskalnica), iz katere se jeprav tedaj cedil dišeč in sladeč most.

Da, to je bilo pravo turistično doživetje. Obiralci grozdja, púntarji, gospodar z majoliko in lončenim vrčkom ob veliki preši, okrog pa gostje-turisti, seveda tudi z litrčki zlatorumeneega starega vina. Pa zopet pesem in vesela srca. Nekateri ie to doživetie tako prevzelo, da bi se najraje kar za stalno naselili v tem kraju in prostoru. No, to bo kmalu. Nakor mi je gospodar Simon Toplak povedal in pokazal, bo že v nakrajšem času mogóče v tej hiši tudi prenočiti, celo s celotno družino ali manjšo družbo. Potem bo za ljubitelje naših gor in narave ter turistične romantike zadoščeno, ker bodo lahko ostali dalj časa na enem mestu.

Gospodar mi je tudi povedal, da bo v soboto, 7. in 15. oktobra že prva pokušnja letošnjaka. Mene jesicer kot ljubitelja dobrih vin že tokrat ta letošnjak močno zamikal in Simon mi ga je že ponudil. Oh, to bo roba! Je sicer še malce gostote v njem, ampak svojo vrednost, že kaže. Zato vas vse prijatelje dobrega mošta vabim v svojo družbo. V kleti pa še čaka nekaj tisoč litrov okusnega starega. Tudi tega bi morali malce pospraviti, pa ga eden sam ali dva dobra „sovražnika“ ne zmoreta. Mora jih biti več, da kar precej.

Malce vam pa ni potrebno iskati po praznih mestnih mesnicah, kajti tukaj v tej nad tristo let stari hiši vam bo z dobrim mesom iz tútnke in kmečkim kruhom postregla mlada, brhka točajka. Pridimo samo s praznimi želodci, brez avtomobilov, če pa s temi, potem pa z rezervnim soferjem-abstinentom. Z veseljem vas bo pričakala in sprejela mlada natakarka, pa gospodar z 20-litrsko majoliko, polno šarmantno dišečega trtnega soka, starega ali mladega, letošnjega in jaz veseli in zadovoljni turist in prijatelj narave.

Joža

Lov se je začel

Spet je zatrobil lovski rog in naznanil lovcem vesel pogon. Lovstvo v Halozah ima dve prednostni značilnosti, gojitev vse male in velike divjadi ter krmiljenje divjadi v zimskem času. To nalogo imamo enako kot druge lovci LD Cirkulane. Naša lovska družina ima tudi odstrel po planu. Odstrel parkljev je bil doslej zadovoljiv. Mala divjad, zlasti zajec je bil zaščiten v enem od predelov

Člani LD Cirkulane pred svojim lovskim domom na dan občnega zbora 1983

lovišča. Tudi fazan je bil deloma zaščiten, saj te pernate male divjadi je vsak dan manj. Verjetno se bo postopoma to popravilo, da se stalež ogrožene vrste divjadi popravi.

Imamo tudi nekaj mladih lovcov, priptavnikov, ki imajo svoje mentorje, da jih pripravijo za lovski izpit, ki pa ni lahek. Potrebno je mnogo strpnosti in znanja, da postane izprašan lovec.

Lovstvo in kmetijstvo imata mnogo skupnega, še zlasti v haloškem lovskem bazenu. Kadar naredi divjad škodo, recimo na poljščinah, je dolžna lovska organizacija to škodo poravnati. Seveda mora biti škoda dokazana in ocenjena. Da družba nekomu zaupa, da dobi poset za nošenje orožja, pa ni tako enostavno, saj je prej potrebno preveriti in ugotoviti, če prosilec izpolnjuje pogoje za nošenje orožja. Torej mora lovec vedeti mnogo, da je član zelene bratovščine, tako menijo člani LD Cirkulane.

Stane Krajnc, Kidričevo

IZLETI KRVODAJALCEV

V prizadevanjih, da bi se krvodajalci občine Slovenska Bistrica tudi med seboj bolje spoznali organizira občinski odbor RK Slovenska Bistrica vsako leto po dva izleta. Ne samo, da na njih krvodajalci sklepajo nova poznanstva. Izleti so usmerjeni tako, da se v največji možni meri udeleženci seznajajo s spomeniki revolucije NOB ter z zgodovinskimi in turističnimi znamenitostmi krajev, ki jih obiščejo.

Koristnost takšnih izletov potrjujejo tudi podatki, da se jih v povprečju udeležuje med 300 in 400 krvodajalcev. Letošnjega septembra je občinski odbor RK Slovenska Bistrica organiziral dvodnevni izlet v kraje SR Hrvatske, SR BiH, in SR Srbije. V soboto, 8. oktobra 1983 pa je okoli 350 krvodajalcev bistriške občine, s sedmimi avtobusi odšlo na enodnevni izet v kraje slovenskega Primorja.

Viktor Horvat

POČITNICE — DRUGAČE!

Svojo prvo terensko prakso sem opravljala v času od 3.—20. 8. 1983 v vasi Dornava pri Ptuj, v okviru ZMDA „Slovenske gorice 83“. Zraven mene se je te prakse udeležilo še 5 študentk — Eda, Marjetka, Breda, Maja in Nadja, mentor pa nam je bil kustos etnolog Pokrajinskega muzeja Ptuj Ralf Čeplak-Bibi.

Naš delovni dan je izgledal takole: ker za nas ni veljala brigadirska ura vstajanja, smo lahko spale do 6.00, ko so brigadirji že šli na traso. Prijazna mlada kuharica nam je vedno pustila zajtrk, tako da nismo odšli lačni. Ob 7.00 je prišel po nas kombi in nas odpeljal v eno od izbranih vasi. Razdelile smo se v tri skupine. Bibi pa se je vedno eni pridružil. V vasi smo si najprej poiskali informatorje — vprašali v trgovini, se obrnili na predsednika KS ali pa šli kar na slepo do prve hiše. Večinoma smo imeli srečo in takoj našli naletel na dobrega informatorja, v nasprotnem primeru pa so nas poslali h komu drugemu. Vendar brez podatkov nismo ostali nikoli. Na terenu smo ostali do približno 13.00, ko nas je kombi odpeljal nazaj v Dornavo. V prvotnem planu je bilo, da bi se tudi po kosilu vračali na teren, vendar smo že po dveh dneh ugotovili, da to ne bo šlo, saj je z urejanjem zapisov ogromno dela, ki ga ne bi bilo mogóče opraviti samo v času po večerji. Zato smo vse popoldnevne ostale v Dornavi ter v učilnici nove osnovne šole urejale zapiske s terena in jih pretipkavale na evidenčne kartone Pokrajinskega muzeja. Dela je bilo dovolj za cel popoldan do večerje in še po njej. Največkrat smo zaključili ob 21.00 in se nato udeležili zabavnega večera brigadirjev. Glede spanja pa je za nas veljalo isto kot za ostale v naselju — ob 22.30 smo morale biti v spalnicah.

PODROBNEJŠI OPIS DELA:

3. 8. — sredo

Naša praksa se je začela v sredo, 3. avgusta, ko smo se ob 10. uri zbrale na ptujskem gradu. Že sprejem tukaj je bil prisrčen — čaj in piškoti.

Preden smo se z avtobusom odpeljali v Dornavo, nas je Bibi okvirno seznanil z delom, ki nas čaka ter s težavami, ki jih je imel, saj je šele ta dan uspel dobiti kombi. V brigadirskem naselju so nas fante pozdravili z veselimi klici (ko so nam kasneje v štabu povedali, da je med 120 brigadirji samo nekaj več kot 10 deklet, nam je bilo jasno, zakaj!), pa tudi dekleta, s katerimi smo delile spalnico, so nas lepo sprejela. Po kosilu je prišel po nas kombi s soferjem Borisom Kvasom, ki mu gre velika zasluga za uspešno izvedbo naše prakse, ter nas odpeljal na sondažni pregled terena. Obiskali smo vasi Polenšak, Destrnik (v teh dveh vaseh smo si že zagotovili informatorje), Ptujška gora, Majšperk in grad Borl. Ker smo se držali nasveta, da je treba včasih tudi „koristno združiti s prijetnim“, smo se ustavili v motelu Podlehnik in si privoščili okusne kremne rezine.

4. 8. četrtek

Prvi delovni dan smo ostali v Dornavi. Informatorje smo našli s pomočjo predsednika KS. Razdeljeni v tri skupine smo se razkropili po vasi, in z Edo sva odšli k Mari Čuš, ki dela na krajevni skupnosti. Povedala nama je precej stvari, pomagala pa so tudi vaščani, ki so vsi prišli v pisarno kaj urejat. Kmet Valenko, ki sva ga obiskali za tem, nama je povedal veliko stvari s področja kmetijskega gospodarstva. Že sva lahko opazili različnost podatkov, ki pa smo jih pozneje uskladili, ko smo primerjali podatke vseh treh skupin. Informatorja, pri kateri sva se oglasili po kosilu, nama je doživeto opisovala poroko njenega časa (med obema vojnama). Ko smo se pred večerjo vse zbrale, smo začele urejati zapiske, kar se je ta dan zavleklo do 22. ure.

5. 8. — petek

Ogledali smo si Ožbaltovej sejem (na Ptuj, imajo na leto tri velike sejme — na Jurjevo, na Ožbalta in na Katarinino). Izven centra je bil živinski sejem, kjer so prodajali krave in konje.

Ker sem bila na takšnem sejmu prvič, sem z zanimanjem opazovala kmete, ki so prodajali, kupovali, zbijali cene, se pogajali. Opaziti je bilo tudi kmečke gospode v oblekah in s kravatami, ki so gledali konju zobe ali merili kravin obseg. Po ulicah v centru mesta so stale številne stojnice s kičastimi predmeti, prinešenimi s cele Stajerske in Hrvaške. Na tleh so ljudje ponujali stare obleke in čevlje po smešno nizkih cenah. Kar je ob zjaj staro spet moderno, smo tudi me pobrsale po kupih oblek. Za kosilo smo se vrnile v Dornavo in celo popoldne urejale zapiske prejšnjega dne.

6. 8. — sobota

Ta dan je bila na vrsti vas Destrnik. Najprej smo zavile k Francu Simeonovu, komandirju milice v pokoj. Ta nas je odpeljal k sosedu — dr. ekonomije. Tu smo doživele najbolj svečan sprejem, saj nam je Simeonov držal kar govor, potem ko nas je pozdravil v imenu krajevne skupnosti. Povedal nam je, kam naj gremo in z Edo sva izbrali Ivanko Marinič, lastnico vauke gostilne. Lepo naju je sprejela, nama pokazala številne stare slike, pred odhodom pa naju še pogostila z domačim kruhom, zaseko in mesom iz tunke. Vedno znova me je presenečala prijaznost in gostoljubnost teh ljudi. Gostilničarka bi naju najraje obdržala pri sebi in hama razkazala okolič, vendar sva se morali posloviti, ker naju je še čakala pot v uro in pol oddaljeno vas Levanci h kmetu Zelenku. Pri njemu sva dobili podatke s področja kmetijstva. Kombi naju je kar mimogrede „pobral“. Po kosilu pa sva spet urejali zapiske.

7. 8. — nedelja

V nedeljo smo začele s sprehodom do Ptuja, ker ni bilo drugega prevoza. Ko smo na gradu spile čaj, smo si hitro opomogle in prisluhnile Bibiju, ki nam je opisoval svoje delo v muzeju.

Potem smo si ga tudi ogledale — najbolj so mi bili všeč veliki gobelini, Bibi pa nam je še razkazal staro (nekdanjo) vinsko klet in staro kaščo.

Slednjo nameravajo preurediti v muzej, če bo denar. V primeru, da bi uspelo, bo to brez dvoma eden „ta boljših“ muzejev v Sloveniji. Popoldan nas je naš kombi zapeljal nazaj v naselje in do večera smo se prepustile brigadirskemu življenju.

9. 8. — torek

Današnji cilj je bila vas Cirkulane. V združni trgovini smo izvedeli za samo dva informatorja, tako da smo takrat delale samo v dveh skupinah.

Z Majo in Nadjo smo odšle k enemu kmetu izven vasi. Najprej ni bil preveč pripravljen odgovarjati, po nekaj vprašanjih pa se je razgovoril. Tako nam je dve uri trosil razne podatke, ki smo jih zapisovale stoje, zvezek pa naslanjale na kompapin. Ko smo se vrnile v vas, smo z ostalimi počakale na upokojenega učitelja. Ko se je vrnil domov, smo šle kar vse k njemu, ker ni bilo drugih informatorjev. Učitelj nam je pripovedoval oziroma predaval kot učencem v razredu in to večinoma podatke iz knjig Vladimirja Bračiča o Halozah. Po vrnitvi v Dornavo smo se posvetile običajnemu delu.

11. 8. — četrtek

Zapeljali smo se v vas Čermožice pod Donačko goro. Prvič smo se odpravile na „pravi teren“, saj smo do sedaj obiskovale le strnjena naselja. Prvo, kar me je presenetilo in navdušilo, je bila čudovita pokrajina. Nikoli si nisem mislila, da so Haloze tako lepe. In zraven tega prijaznost teh preprostih ljudi s samotnih kmetij, ki živijo še tako daleč stran od pokvarjene civilizacije velikih mest. Ne da se opisati občutka, ko smo zagledale v stari hiši dve stari ženički, ki sta nas veselo sprejeli. Mlajša, ki je gluha, je vsako pobožala, Bibija pocukala za brado, obe pa sta si hitro nadeli čiste predpasnike, preden ju je Bibi slikal. In ko smo nekje med potjo zašli na travnik, obsijan s soncem, se skušnjavi ni bilo več mogóče upreti. Ležele v travi, smo se za nekaj minut prepustili vsak svojim mislim. Ko smo zvečer odhajali, mi je po glavi kar naprej rojila Siferjeva pesem o majhni štajerski vasi, ki jo je prežabil bog. Prav tako kot on sem si zapela: „o, kako zares sem vzljubil te ljudi, iz te majhne haloške vasi“ in tako kot on sem se vprašala: „kdo komu več pomeni, kdo komu več je dal!“

12. 8. — petek

Ta dan nismo šli na teren. Ostali smo v Dornavi in urejali zapiske prejšnjih dni.

13. 8. — sobota

Danes je bil na vrsti Rodni vrh. To je vas, ki jo je pred časom že obdelala neka etnologinja in tudi posnela nekaj filmov. Zato so nam ljudje najprej rekli, naj vprašamo njo, da ima ona že tako vse napisano. Najbolj zanimivo je bilo srečanje s kmetom Vindišem — muzikantom, ki sva ga z Edo obiskali. Podrobno nama je opisal običaje ob raznih praznikih, ki so bili v navadi nekoč in od katerih jih je nekaj še danes ohranjenih. Najbolj pa se je razgovoril pri vražah (res pa je, da šele potem, ko mu je Edo postavila nekaj bolj zavitih vprašanj). Pripovedoval nama je o svojem srečanju s čarovnico, o tem,

kako mora „coprnjak“ pred smrtjo oddati svoje znanje nasledniku ker drugače ne more mirno umreti, kako mu je „coprnjak“ uročil svinjo, ker ga ni povabil na kolino, in še kaj. V pogovoru je sodelovala tudi njegova hči, stara okrog 25 let, ki dela v Ptuj, in tudi ona vse to verjame. Na poti nazaj v Dornavo smo imeli prometno nesrečo, ki pa se je na srečo končala brez posledic.

14. 8. — nedelja

Za cilj nedeljskega izleta smo izbrali grad Trakoščan. Z nami so odšli tudi trije brigadirji iz domačke brigade. Sam grad in predvsem njegova okolica sta me navdušila. Grad stoji na prelepem hribčku med samim zelenjem — travniki in gozdovi. Tudi posamezne sobe so dobro opremljene. Predvsem mi je ostala v spominu ena: v kotu lončena peč v obliki grajskega stolpa, oblaženi sedeži, bide, miza, na sredi sobe pa slikarsko stojalo s sliko, odloženi čopiči in paleta. Imela sem občutek, da bo vsak trenutek vstopil lastnik ter se z vprašujočim pogledom ozrl na nas — tujece, ki stikamo po njegovi sobi (mislim, da bi morali biti vsi muzeji, v takšnem okolju postavljeni tako, da bi te ob vstopu vanj prevzel ta občutek — da tukaj še zdaj nekdo živi). Pri jezeru pod gradom smo še nekaj časa uživali v zeleni lepoti, potem pa se vrnili v Dornavo.

15. 8. — ponedeljek

Obiskali smo Lancovo vas blizu Ptuja. To je dolgo naselje, ki se vleče ob glavni vaški cesti. Najprej smo se obrnili na Zagarjevo Nico (po domače). Njen naslov je Bibi dobil od novinarja ptujskega radia. Namreč v tej vasi so za radio snemali staro kmečko poroko in Zagarjeva je bila glavni organizator tega. Prijazno nas je sprejela in z Edo in Bredo smo ostale pri njej kar ves dopoldan. Res je vedela ogromno stvari in pokazala nam je stare pesmi, ki jih še danes pojejo za novo leto, na Svečnico in nevesti na deklščini. Ona je tudi vodja majhne pevске skupine vaških žena. Ob slovesu nam je podarila majhne šopke iz voska, ki so jih nosili svatje na porokah. Potem smo se še oglasile pri njenem sosedu, vendar nismo izvedele nič, saj je skoraj čisto gluha in sploh ni slišal naših vprašanj.

Tako je potekalo naše delo na terenu. V svojem poročilu sem izpustila delo v vaseh Polenšak in Apače, ker se ga nisem udeležila. V času od 17. — 20. 8. pa smo ostale v Dornavi, ure-dile vse zapiske in jih pretipkale na evidenčne kartone Pokrajinskega muzeja Ptuj.

V teh dneh sem sama spoznavala, kaj vse mora obvladati etnolog, kaj vse potrebuje, da lahko uspešno opravlja svoje delo na terenu. Mnogi načrti se mi rojevajo v glavi. Ne vem, če jih bom lahko uresničila.

Naj še napišem nekaj stavkov o samem življenju v teh dneh. Brez dvoma je bilo tudi to doživetje zase, ker smo živele med brigadirji, v okolju ki ga doslej nismo poznale. Lepo so nas sprejeli in nas vzeli za svoje, četudi nismo delale z njimi na trasi. Brigadirje je zelo zanimalo naše delo in nešteto krat smo morali razlagati kaj sploh počnemo. Tudi pomagali so nam — prenašali pisalne stroje iz stare šole v novo, nam narekovali tekst, da je šlo tipkanje hitreje itd. 17. 8. smo pripravili „Veseli večer etnologov“. Na nesrečo se je ravno takrat strašno vilo in nas pregnalo v jedilnico, kar je imelo za posledico manj poslušalcev. Brali smo ciganske pesmi in pesmi iz knjige „Klinček lesnikov“. Bibi je igral na flavto in Eda na glavnik, za smeh sem poskušala poskrbeti jaz s kokošjo v naročju in s pesmijo „Majhna sem bila“, na koncu pa smo brigadirjem postavili nekaj šaljivih vprašanj o njihovem življenju.

Zadnji večer pred odhodom je nastopil Andrej Sifer. Ko je zapel pesem o „tisti majhni štajerski vasi“, sem zapela z njim, v mislih pa sem se vrnila tja pod Donačko goro, med ljudi s samotnih kmetij, ki mi bodo še dolgo ostali v spominu.

Teh 17 dni je bilo eno veliko in lepo doživetje. Hvala vsem, ki so nam to prakso omogočili in predvsem Bibiju, ki je v organizacijo vložil toliko truda.

Majda Mirkovič, študentka I. letnika etnologije

Mislim, da je komentar k temu spisu povsem nepotreben. Zdela pa se mi je vredno in potrebno objaviti ga, da zve tudi širši krog ljudi za naše delo, ki je bilo realizirano najmanjšimi finančnimi sredstvi, a z veliko dobre voje. Ni večje nagrade kot ta, da začutiš, da je tvoj trud naletel na plodna tla.

Čeplak Ralf

Bliža se zima, čas, ko so cvetlične gredice in okna pusta in prazna. Nič kaj prijeten pogled ni na tako pusto okolje. Kako urediti svet, da bo dajal prijeten vtis, kako ga napraviti pestrega?

O cvetju smo se pogovarjali s cvetličarjem Janezom Kogejem, lastnikom cvetličarne Spominčica.

— Po katerem cvetju je največ povpraševanja?

„Se vedno prodamo največ nageljnov. Vendar je izbira cvetja zelo peštra, zato ljudje kupujejo večinoma šopke iz različnega cvetja. Imamo tudi najrazličnejše lončnice in sicer dekorativne in lončnice, ki cvetijo le ob določenem času.“

— Ob znižanju življenjskega standarda so verjetno nastale razlike. Kakšne?

„Razlike so vsekakor nastale, saj ljudje kupujejo cenejše cvetje. Običajno ima glavno vlogo cena, ne

pa tudi trajnost in kakovost rastline.“

— In kakšen je promet?

„Na promet vplivajo letni časi. Tako je zdaj v tem prehodnem času promet slabši. Predvsem lončnic prodamo največ pozimi in spomladi, ostalo cvetje, posamezno pa prodajamo skozi vse leto.“

— Ali povprašujejo kupci tudi za nasvete?

„Svetujemo jim tudi brez vprašanj. Saj morajo ob nakupu lončnice spoznati nego, zaščito in ravnanje z rastlino, sicer ne uspeva. Tako mora biti tudi naše znanje precej obsežno. Vsako rastlino: ki jo vzgajamo, moramo dobro poznati.“

— Katero rastlino bi lahko popestrile naše vrtove in okna pozimi?

CVETLIČARNA SPOMINČICA

„To so zimzelene rastline, ki spadajo pod grmovnice. Te kombiniramo s travicami in različnimi grmički. Za notranje prostore pa so namenjene lončnice, ki cvetijo pozimi in zgodaj spomladi.“

— Kako pa je z ikebanami?

„Ikebana je japonska oblika aranžiranja cvetja. Cvetje urejamo v različnih oblikah v aranžmajih. Cvetje mora biti estetsko razvrščeno, to pa še ni prava ikebana, temveč le aranžma. Ikebane delamo redkokdaj. Vse aranžmaje pa delamo po naročilu.“

— Kako je v vaši cvetličarni pred Dnevom mrtvih?

„Takrat je velika gneča. Ob Dnevu mrtvih prodamo veliko šopkov, temu primernih. To so predvsem

šopki iz krizantem, pa tudi nageljev in nekoliko manj vrtnic. Takrat prodajamo tudi najrazličnejše aranžmaje.“

— Kako ste poskrbljeni za jesen?

„V jesenskem času bo na izbiro največ čebulic (tulipanov, hijacint in krokosov . . .), različnih grmovnic in ostalih sadik. Vedno pa so na izbiro tudi lončnice in različne cvetice za šopke.“

Za zimo so torej cvetice in druge rastline pripravljene. Le pravočasno bo treba urediti in pripraviti prostor, namenjen rastlinam. Da ne bo cvetlična gredica prazna, bomo na njo posadili grmičke in druge za zimo primerne rastline, ki so vam vedno na razpolago v cvetličarni Spominčica.

Smiljana Černezel in Marjetka Sluga

41. nadaljevanje

Bombastične „Sondermeldungen“ so postajale redkejšje. V zaledju nemškega rajha je nadutost nadomestilo presrčanje za starimi kožuhi, da bi pogreli premra telesa svojih sinov v postojankah brezizgledne fronte. V strahotni zimi. kakršnih je malo v zgodovini, so se dogajale srhljiv dogodivščine, ki opisujejo, kako se je temu ali onemu vojaku nalomilo zmrznjeno uho; ali nos, ko si ga je hotel obrisati. Se strašnejše pa so bile vesti, kako so nacistični zločinci kaznovali upornike, ki so jih slečene do nagega obzrigavali z mrzlo vodo, da so živi zmrznili v smrt.

Naduta nemška nacistična vladavina je sprva smatrala boj z orožjem v roki za častno dejanje, ki bi ga naj bila vredna samo germanska rasa, manj vrednim rasam pa naj bi pripadala le nižja opravila. Tako so sprva, po zasedenih deželah novačili le za neuglednejša dela. Vojskovanje je dan za dnem postajalo težje in zahtevnejše, izgube pa tako velike, da niso iskali več le plavih oči in kostanjevih las, niti niso imeli več časa meriti lobanjskih premerov, temveč so ponovajčili vedno več za vojskovanje sposobnih mož iz zasedenih pokrajin, jih po prusko izvežbali, preoblekli v nemške uniforme in jih pomešali med svoje vojakke, da so se morali boriti z ramo ob rami s tujci za slavo sovražnikovega regimenta. Tako je tudi mnogoter mož iz slovenske dežele izkrmel v boju proti rasnemu bratu na na poljanah velike Rusije.

Minevali so dnevi, meseci in leta in čedalje bolj se je bližala izpolnitvi vizionarska prerokba največjega državnika dvajsetega stoletja Winstona Churchila, ki je napovedal v svojem dramatičnem govoru, da bo vojna dolgotrajna, nikakor bliskovita, kot je gobeždal nasprotnik, krvava, opustošujoča in da ji ni videti konca pred štirimi leti. Do podrobnosti tako se je tudi iztekla.

Revolucionarni pokret je zavzemal vedno večji obseg. Skoraj da ni bilo ne dneva, ne ure, da ne bi kako manjše ali večje sabotažno dejanje vznemirilo lepe medgorske doline.

Vsa štiri leta vojnega stanja je število partizanov iz dneva v dan naraščalo. Z naraščanjem številnosti pa so se množile tudi sabotaže, ki so sčasoma prešle v oborožene napade in spopade.

Med domačini je ponekod nastopila nekakšna polarizacija. Nihče pa ni vedel, koliko jih je, ki se povsem strinjajo z eno ali drugo smerjo. Eno je bilo popolnoma jasno, da okupator med ljudstvom ni imel predanega pristaša. Redka je bila podkupljena bela vrana, ki se je iz vrst propal in izkoreninjenec izdajalsko prodala sovražniku. Medsebojna nadziranja in opazovanja so bila tako zaostrena, da je obračunavanje hitro sledilo.

Tudi Igor je imel svoje ideale. Toda v majhnem trgu je bilo njegovo poreklo podrobno poznano in se ni mogel izpostavljati. Gozd pa je zahteval velike napore, ki mu njegovo skrhano zdravje ne bi bilo kos. Tako je moral hoditi kočljivo pot nekako po sredi, izogibaje se številnim čerem, na zunaj zvest edini Hipokratovi zaobljubi. Ko pa je prvi okupator položil orožje in so partizani prevzeli vojaško bolnišnico v dolini, se je vključil v delo. Potrebe so bile velike, primanjkovalo pa je vsega, najbolj pa medicinskih potrebščin.

Najtežje je bilo proti koncu vojne, ko nekaj časa ni bilo stalne oblasti. Nenadoma je skozi naselje prihrumela sovražnikova vojaška kolona. Tedaj se je včasih ali slučajno, ali pa tudi po kakih direktivah pripetilo, da so vdrl v stanovanje:

„A, ste tukaj? Pretekle dni so tod gospodarili partizani! Kako, da vas niso vzeli s seboj? Kako, da vas niso ubili? To je sumljivo. Vi ste njihov sodelavec, vohun! Z nami niste, torej ste proti nam! Bomo vas pa vzeli mi s seboj!“ Po tako kratkem postopku so odvedli zdaj tega, zdaj onega od redkih mož, ki so živeli še na svojih domovih. Tako se je zgodilo tudi Igorju, ki se je še posebno bal, da ne bi aretacije povezali z izgonom iz prvotnega doma. Bal se je, da bi odkril pobeg iz kraja, kamor so ga izgnali. To bi lahko bil povod za najhujše. V najboljšem primeru koncentracijsko taborišče in od tam v eno od smeri, ki so vodile iz taborišč.

Brez redne zaposlitve je bilo še posebno težko opravičiti bivanje v trgu, ki je razmeroma majhen in so vsi občani vsak dan takorekoč drug drugemu na oči. To so še bolj opazili tisti, ki so imeli tajne naloge opazovati ljudi in življenje v trgu. Bivanje je bilo treba nekako utemeljiti.

Igorju je uspelo urediti javno ambulanto šolskega dispanzerja v majhnem zdravstvenem domu. Ko so mu dodelili tudi medicinsko sestro, sta opravljala brezplačno zdravljenje šolarjev in majhnih otrok. Upravičenost manjših zalog nujnih zdravil in obvezilnega materiala sta, kolikor je bilo mogoče, izkoristila za pomoč odpornikom gibanju.

Kadar so pretile večje nevarnosti aretacij, ni bilo varno spati doma. Igor je imel več skrivališč pri zanesljivih znancih in ženinih sorodnikih. Če je racija prišla, so odgovarjali: Odšel je po opravkih v mesto, moral bi se že vrniti, pa ga ni od nikoder in smo v skrbeh zanj, da se mu morda ni kaj pripetilo. Navadno so verjeli in odšli dalje. Včasih so naročili: Ko se vrne, se naj javi na našo komandi, včasih pa je sledila tudi „premetačina“. Igor se seveda ni vrnil, dokler nevarnost ni bila mimo, ker so ga poprej obvestili.

Ko so se Nemci in kvizlinški oddelki utrdili v stalni postojanki, je življenje postalo še bolj napeto. Poprej premične kolone, ki so se neznano in iznenada pojavljale in so bile zdaj tu, zdaj tam, je bilo težko napadati z večjimi silami. Napad na stalno postojanko je bilo lažje pripraviti, jo neopazno obkoliti z minerji, težkimi strojinicami, minometi in celo s premičnimi topiči, ki so jih razmestili po bližnjih obronkih gozdov.

Ob primerni nočni uri je iznenada zagrmelo iz vsega težjega orožja in svinčena toča je obsula mestece.

Na obrambne pregrade so padale mine in granate. Včasih je napad trajal dalj časa in je ogrozil postojanko, tedaj so hoteli na pomoč iz pokrajinske prestolnice. Skrite zasede v soteski ob starem gradu, kjer se cesta prevesi čez prelaz v južni del doline, so jih napadle, jih zaplete v boj, jih zadržavale, včasih pa tudi prisilile k umiku.

Podobno je potekal čas mesec in leta. Lahko bi ga označili kot vojno in mir, ko niti prvo, niti drugo nikdar ni prešlo v neprekinjeno trajnost.

Ko se je vojna nagnila v zadnjo četrtino svojega časa, so se poleti jat mogočnih letelci trdnjav ameriškega letalstva; ki so preletavale dolino od juga proti severu, vedno bolj množili in zgoščevali. Bobnenje močnih motorjev je bilo tako silovito, da so šklepetale šipe na oknih in je odmevalo od obeh gora. Leteče trdnjave so izpraznile bombne tovore nad večjimi sovražnikovimi mesti in se zopet vračale po isti poti nazaj. Včasih se je primerilo, da je v boju s protiletalskim topništvom zadeto letalo opešalo nad dolino. Tedaj so letalci odskočili in iskali zavetje pri samotnih hišah, ali pa so se zatekli v gozdove.

Nekajkrat so iznenada priletele manjše eskadrole lovskih bombnikov nad postojanko. Spustili so se nizko nad hiše, odvrgli bombe in nato še obstreljevali s strojinicami. Vselej je bilo več mrtvih in ranjenih. Ob takih prilikah sta morala priskočiti na pomoč tudi

Po opravljenem poslu je kuharica po stari navadi bogato pogrnila mizo z dobrotami domačega praznika, ki so ga opravili pred nekaj dnevi. Zalila sta z vročim šipkovim čajem, okrepljenim z domačim brinjevcem. V kmečki peči so medtem pregrela ogrevalne opeke, ki sta si jih zopet podložila pod noge, da so jima ogrevale debele podplate zimske obutve. Janez se je pozimi mnogo vozil na domove k bolnikom, ki niso upali na mrzlo potovanje in je rekel: „Veš, če človeka ne zebe v noge, ga sploh ne zebe. V nogah pregrata kri kroži po telesu in pod kožuhom je prijetno toplo, tako da mnogokrat celo malo zadrem-ljem, kakor 'da bi počival na zapečku. Tako 'nadoknadim spanje in se malo odpočijem, saj me doma navadno že čaka drug voz.“

Časi so bili taki, da je bilo snovi za pogovarjanje dovolj in kmalu so dospeli v dolino. Kočijaž je po ravnini pognal konja v dir. Doktor Janez je bil razgledan mož. V prvi svetovni vojni je bil ujetnik v Rusiji. Preživljal je dneve oktorske revolucije. Dobro je vedel, kako je treba krmari med čermi razburkane časa, ko večkrat brat bratu ne upa zaupati svojih misli in naklepov. Marsikatero uslugo je napravil partizanom tako spretno, da sovražnik niti zaslutil ni, da na skrivaj pomaga gozdovnikom. Mnogokdaj je posedel pri kavici tudi pri kolekih iz sovražnikovega tabora in mimogrede izvedel včasih pomembne stvari,

takorekoč brezposeln, češ obadva imata štiriindvajset ur časa na dan. Oba rada razglablja, pa naj si kraj-sata časa.

Profesor je rad mnogo govoril in priklenjenemu na posteljo je čas vedno prepočasni tekkel. Uspešnega zdravlila za njegovo bolezen ni bilo in ga — še danes ni. Igor je postal zanj razvedril in zdravilo obenem. Nastala je neločljiva trojka, ki se je sestajala redno, čim se je stemnilo. Doktor Janez je le v vseh zakasnih, če ga je zadržal kak nujen popravek. Profesor je bil res pravo kresalo duhov. Visoko izobražen, razgledan, načitan in bister. Nestrpn je čakal na priliko, da je lahko izpovedal vse, kar je razmislił tekem zadnjega dne. Svoječasno, dokler je bil še zdrav, se je ukvarjal z aktivno politiko. Kot zgodovinar in geograf je dobro razumel tudi strateške probleme in so tako bile njegove analize frontnih položajev zanimive in stvarne.

Tudi svetovnonazorsko je bila trojka, čeprav posamezniki različno usmerjeni, dobro uravnovesena. Vse, mnogokrat tudi zelo kočljive probleme z domačega področja, so obravnavali z medsebojnim razumevanjem. Profesor je nagibal nekoliko bolj v desno, doktorja je vlekel na levo, Igor pa je hodil po liberalni sredini, kar je za prišleka bilo tudi najprimernejše. V razgretih debatah je bil najaktivnejši, pa tudi najostrejši profesor. On je imel vse probleme do globin razčlenjene in premišljene. Vse je imel tako ostro obrobjeno in podkrepjeno, da ni dopuščal ugibanja niti v desno skrajnost, še manj pa v levo. Vendar pa je bila njegova smer vsej za dober strešni naklon privzdigljena v desno.

Okupator je dobro vedel, da smo vsi pri skromni mizi nujno z njim, s srci pa pri njegovih nasprotnikih. Da bi pokosili duhovno pašo, so pobrali vse radijske aparate. Profesorju je uspelo prikriti manjši radio, ki ni bil prijavljen. Navijal ga je cel dan in lovil vesti z vsega sveta, z zahoda, pa tudi z vzhoda. Igor je imel na občini prijatelja Nandeja, ki je imel ključ šrambe, v kateri so bili spravljani zaplenjeni aparati. Tudi on je vsak dan prisluhnil vestem iz sovražnega tabora. Doktor Janez se je svobodno gibal po terenu in je do večera nabral polno domačih zanimivosti. Profesorjeva kletna sobica je postala pravcata novostna agencija, kjer so vsak dan sproti obmejičili dogodke in situacije tekočega dne. Vse je bilo strogo zaupno in nobena vest, ki ni bila v skladu z javnimi, ni smela na svetlo.

Počasi sta se profesor in Igor zila v pravo zaupno prijateljstvo. Drug drugemu nista ničesar prikrivala. Dialogi so često potekali ostro, toda nikdar tvegano, popolnoma sproščeno in v popolnem zaupanju, predvsem pa brez bojazni za možnost izdajstva. V taki družbi tudi še tako kisel čas poteka gladko in prijetno.

Analize, ki so nastajale v tisti vlačni kletni sobici, so bile za istočasnost, pa tudi za daljšo bodočnost skorajda do podrobnosti točne. Profesor je bil res vsestranski. Resnici na ljubo pa je treba priznati, da po svojem izključnem nastopanju ni bil vsakomur po volji. To so občutili predvsem tisti, ki jih ni priznal sebi dorašlim.

Posebno tragično doživetje za Igorja je bilo sporočilo, da je oče nevarno zbolel. Dolgoletna sladkorna bolezen ga je oslabila in ga začela ovirati tudi pri hoji. Pojavile so se krčevite bolečine v nogah, ki so mu ustavljale korak. Moral je pogosto počivati, da se je potem zopet lahko premaknil nekaj dalje. Palec na nogi je odmril, začel ga je boleti, obarval se je modrikasto ogljeno. Odmiranje je zajelo tudi ostale prste in lezlo navzgor proti peti in čez. Na spodnjem koncu so se odprle rane, ki so se prisadile in mučila ga je trešilka z vročino. Razpad se je zajedal čedalje globlje in višje. Bolezen je hitro napredovala. Ostal je edini izhod odrezati nogo.

Zdravljenje v bolnišnici je oče odločno odklanjal, ker sta vodilna zdravnika odločilno pomagala spraviti sina v gestapovske zapore. Igor je zaprosil zdravnika domačega rodu, ki je kljub okupaciji ostal v službi v rodnem mestu pradedna Antona, da bi pomagal očetu. Če ne drugače, pa z amputacijo noge na domači postelji. Prijatelj je pripravil vse potrebno, toda oče je odločil, da pristane le, če bo prisoten tudi sin Igor.

V obreški vasi nad Dravo ob glavni cesti je bil doma najboljši očetov prijatelj z domačim imenom Rošlin. Bil je srednji kmet in ribič obenem. Rad je nastavljal mreže ob vijugavi in razjedeni obali Drave, kjer so se v številnih tolmunih, posebno ob drstitvi v mirni in topolejši vodi zbirali večje jate rib.

Za ribiška opravila je imel tudi primeren čoln, ki ga je na globoki vodi krmarił z veslom, na plitvini pa poganjal in potiskal z dolgim okovanim drogom. Rošlin je bil do prijatelja nesebičen mož. Tvegati bi zanj toliko, kakor zase. Drava je v spodnjem toku meja med Slovenijo in Hrvaško. Tudi za časa okupacije je ostala meja med nemškim rajhom in ustaške endehazije.

Ob tistem delu reke je Rošlin poznal vsak grmiček in jelšve gozdičke globoko v zaledje desnega obrežja. Ponudil se je Potokarjev, da bo pripravil nočni prevoz čez Dravo na skritem in varnem mestu. Obvestili so Igorja, naj se nemudoma odpravi na pot in naj se javi ob določen uri na določenem mestu pri Rošlinovem prijatelju na hrvaški strani Drave.

Pismo z obvestilom je potovalo do Igorja dalje časa, kakor pa 'so računali. Načrte je prehitela očetova smrt. Isti dan je prispelo pismo in že tudi brzojavka s sporočilom o smrti Potokarja tretjega.

Igor je svoje starše zelo ljubil. Zakasneli študij mu je omogočil skrbni oče. Očetova smrt ga je prizadela tembolj, ker je bil odrgan od doma. Ni mogel na pogreb lastnega očeta, niti ni mogel do mrtvaškega odra, da bi ga pokropil za zadnje slovo. Sovraštvo je grda lastnost. Toda sovraštvo do tistega, ki te je brez krivde pregnal z domačega ognjišča, je razumljivo in upravičeno. Globoko sovraštvo do zemlje lačnih tujcev se je v Igorju že poglabilo in še zakoreninilo, da ga nikdar več ni bilo mogoče izrjaviti.

Nadaljevanje prihodnjč

Franjo Brumen

Zamrznjena življenja

(Biografski roman petih rodov)

Igor in doktor Janez, ki je bil uradni civilni zdravnik v tistem kraju. To so bile krvave scene.

Podobno je bilo tudi, kadar so partizani napadli z večjo silo vojaške kolone, ki so se včasih tudi po dvakrat na teden premikale med stalnimi postojankami po edini cesti vzdolž doline. Tak napadi so bili včasih zelo donosni, ker so tovorili orožje in strelivo, pa tudi ostalo oskrbo. Ob takih prilikah so bili ranjeni vojaki in civilisti. Napadena kolona se je skušala čimprej prebiti do najbližje postojanke, kjer jim je bilo treba nuditi prvo pomoč. Odkar so zaradi pogostih napadov in sabotaž morali ukiniti železniški promet, so se tudi civilisti vozili z vojaškimi kolonami po svojih nujnih opravkih.

Igorjeva družina se je morala večkrat preseliti. Zaradi bombardiranja, zaradi službe v partizanski bolnišnici, ali pa zaradi večjih vojaških akcij.

Se najbolj prijetno je bilo življenje v mirni vasi okraj pokopališča na južni strani trga. Tam so ljudje še vsaj v glavnem živeli mirno kmetiško življenje. Ni bilo napetosti in zato nič vznemirjanja in ne sovraštva. Tudi najnujnejše osnovne hrane je bilo za skromnejše odmere dovolj. Dišečih rumenih koruznih žgancev, prelitih z vrelim mlekom, ki so bili nekoč narodna jed tistih krajev, nikdar ni zmanjkalo. V zimskih večerih, ko je zunaj v visokem snegu škripala ostra medgorska zima, so se družine stisnile okrog zastrujenih kmečkih peči k zimskem opravilu luštenja koruze, ki je glavni pridelek tiste doline. Ob takih večerih se je luščacem včasih pridružil tudi Igor in se potihoma spominjal podobnih večerov pri babici Ani. Pogovori so bili pestri, vendar previdni. Čeprav strnjeno domačinsko okolje, kakega posebno kočljivega pomenka nihče ni upal načenjati. Ne da bi se bal izdajstva v tej ali oni smeri. Vse je pač bilo še vedno časovno negotovo in previdnost je bila povsod umestna.

Patrirhalna Gorička vas je bila rojstni kraj doktorja Janeza in intimnega prijatelja profesorja Franceta. Igor in Janez sta bila po poklicu tesno povezana. Kadarkoli je imel v svojem velikem področju kaj bolj zapletenega, je Janez, čeprav je bil dokaj starejši, rad poklical na pomoč Igorja, ki je imel še sveže znanje novjših dni. Tako sta mnogokdaj in marsikomu v korist združila novejšje s preizkušenim in odgovornost podelila na dvojce.

V kasnejših letih se je Igor rad spominjal, kako sta se nekoč v ostri prvi zimi ruske vojne z dvema konjema na visokih pelsalah navkreber po ozki gozdni cesti med sankami pazeženimi smrekami, ki so globoko sklanjale z zamrlim snegom obložene veje. Bila je pozna nočna ura in krugeljčki so glasno pozvanjali v nočni tišini, da je odmeval daleč okrog. Medel sij iz kočijaške petrolejke je tu in tam globoko v gozd zablisnil med vejnimi razpokami. Kočijaž je previdno vodil konja čez poševne poprčne jarke, ki so bili po nekod na debelo zametani s snegom. Sneg je na jasih segal konjema do kolen. S konjev se je kadila sopara. V ostrem mrazu sta se znajdila od napora in sreč jima je namrznil pod nozdrvami in po grebenu usločenih vratov. Od juga je prihajal toplejši nadih. Med zasnženimi krošnjami, ki so se dotikale druga druge, pa se je mraz trdnjeje zagrizel.

Župnik na fari pri Svetem Gregorju, Janezov sošolec in prijatelj, je že dolga leta bolehal na sladkorni. Poapnele so mu žile in palec na levi nogi mu je začel odmirati in je počasi počrnel. Doktor Janez takih zaved ni rad sam opravil, pa je povabil Igorja, da sta stvar skupno opravila, kar doma na postelji, da go-spodu ni bilo treba na tvegano pot do bolnišnice.

ki jih je znal tako prikrojiti, da ga niso mogle nikdar izdati. Svoje tipalke je imel razpredene na obe strani in s srecem na eni strani je kot zdravnik imel zaupanje tudi na nasprotni strani. Tako je lahko mirno spal, saj je vsa svoja dejanja vedno lahko opravičeval s samaritansko dejavnostjo in Hipokratovo zaobljubo. Nikdar se mu ni zgodilo, da bi ga ta ali oni posumil in priprl. Kratko in malo, bil je persona grata, kakor smo takrat temu rekli.

Podobnih opravkov so postajali letalski napadi tudi na domači trg pogostejši. Profesor France je stanoval v svoji hiši, ki jo je zgradil malo pred vojno blizu vrtilne na njivi, ki jo je kupil od Nevinega očeta. Hiša je stala ob prečni peški poti, ki je potekala poševno med postajno ulico in glavno cesto in je služila kot bližnjica, pa tudi za krajše sprehode. Na mirnem kraju, sredi narave, odmaknjena od hrupa glavnega prometa. Le nekajkrat na dan je ropot majhnega vlaka zmotil tišino, kadar je pihal vzhodnik z Male gore in prinašal osvežujoč zrak iz smrekovih gozdov.

Železniška proga je bila kakor slepa ulica, ki je na enem koncu zaprta. Vlak je pripeljal do končne postaje, tam malo počakal, razložil tovor in se zopet vračal po isti progi v obratni smeri. Majhen hlapček je glasno piskal, da je odmevalo med obema gorama. Tržani so radi hodili po ravni ulici na nekakšno promenado, da so si ob prihodu vlakov napasli malomeščansko radovednost. To navado so lahko gojile nekatere bogatejše trške dame, ki so bile mnenja, da so imenitnejše od onih, ki niso imele gospodinjskih pomočnic.

Tudi profesor si je, kakor mnogi drugi tržani, omislil v kleti majhno zaklonišče, kjer je preživel tudi po več dni, kadar je pretiła večja nevarnost. Kletna sobica, prirejena iz prostora za ozimnico, je bila skromno opremljena: majhna mizica z dvema stoloma in v kot stisnjena stara iztrošena vegava postelja, ki je glasno škripala, kadar je ponoči na vdana žena Ivanka prišla obračata telesno nemirna moža.

Doktor Janez je bil njegov svak in sosed in ga je pogosto obiskoval, posebno ob večerih, ko je opravil obiske pri svojih bolnikih, ki mu jih nikdar ni zmanjkalo.

Tudi profesor je bil bolnik. Bolehal je na težki kronični Zoisovi bolezni. Celotelo mu je otrdelo in vsi sklepi so zmanjšali ali pa celo zgubili svoje funkcije. Sklepi na prstih rok so bili izoblikovani, zakosteneli in nepremični, prsti pa skrotovičeni in skrivenčeni. Roki sta zgubili svojo prvotno obliko in se spremenili v nekakšno grčasto gmoto. Le oba kazalca sta ostala v svojih osnovnih sklepih delno premična in z njima je duhovitež med razlago in utemeljevanjem svojega mnenja nenehno vrtinčil sviteke nanizanih kovinastih sponk. Zdelo se je, da mu tečejo misli tako bolj sproščeno.

Čim bolj mu je telo zapadalo kronični onemoglosti, tembolj se je poglabljaj v svoja filozofska in politična razmišljanja. Janez je rad izravnaval vrzeli in povabil je Igorja k profesorju na obisk. Igor je bil

PRVI TOČKI ZA PTUJSKE JUDOISTE

V soboto dopoldan je bil v Mladiki eden izmed turnirjev v prvenstvu vzhodne skupine reubliške lige. Nastopile so tri ekipe: Ivo Reya iz Celja, Murska Sobota in domača Drava, ekipa iz Rač pa se tekmovanja ni udeležila. Zato sta bila le dva dvoboja. Domačini so premagali goste iz Celja, po pričakovanju pa izgubili z Mursko Soboto.

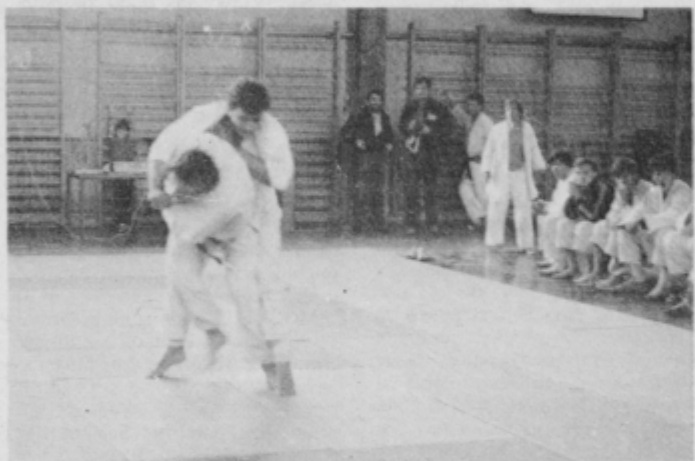
DRAVA—IVO REYA 8:6 (40:23)

Nasko—Sumrak 2:0, Šumenjak—Črepinšek 0:2, Čuš—Korožec 0:2, Lozinšek—Pliberšek 0:2, Letonja—Palir 2:0, Solina—Erjavac 2:0 in Murko—Šišmanovič 2:0.

DRAVA—MURSKA SOBOTA 2:12 (10:54)

Nasko—Pajtinger 0:2 b. B., Šumenjak—Kisilak 0:2, Ličina—Mihalič 0:2, Lozinšek—Horvat 2:0, Tajhman—Semen 0:2, Murko—Apšner 0:2 in Letonja—Slak 0:2.

I. k.

Trenutek pred uspešnim metom Murka v dvoboju s Celjani (foto I. kotar)

Manj uspeha v rokometu

V soboto in nedeljo so tudi v republiških rokometnih ligah odigrali redno kolo. Članice Drave so gostovale v Radečah in z domačo ekipo izgubile s 17:21, člani Velike Nedelje pa so v gosteh s 16:32 izgubili s Ponikvami. Mladinci Drave so s 24:35 izgubili z Aero Celjem, mladinke pa so z 20:7 zmagale na Ravnah. Člani Drave so včeraj dopoldan nastopili doma in s 45:10 premagali slabo ekipo Slivnice.

Srečanje v Radečah so članice Drave izgubile v zaključku. Večji del so namreč vodile, v začetku s kar petimi zadetki razlike. Zmaga domačink je zaslužena, vendar sta k porazu Drave veliko prispevala sodnika. Ta sta namreč v drugem polčasu dopustila ostro in grobo igranje Drave popolnoma zmedlo, saj tega niso vajene. Tako so Ptujčanke k starim dobile še nove poškodbe. Za Dravo, ki je četrti na lestvici, so zadetke dosegli: Vičar 9, Hentak 4 ter Galun, Lah, Radanovič in Vitič po enega.

L. k.

Program tekmovalj

Danes zvečer se bodo člani KK Ptuj v Mladiki pomerili z Branim, jutri zvečer pa še s Pomurjem. Srečanja se bosta začeli ob 19. uri. Danes zvečer bo na rokometnem stadionu s pričetkom ob 19. uri zanimivo srečanje članov Drava-Ormož.

V soboto popoldan bo v Mladiki srečanje zahodne medrepubliške namiznoteniške lige članic Petovio-Lokomotiva Vinkovci. Na rokometnem stadionu pa bo dvojni program. Najprej bo ob pol treh srečanje mladincev Drava-Bakovci, za tem pa zelo zanimivo srečanje republiške lige članic Drava-Smartno. Pričelo se bo ob 16. uri. V Veliki Nedelji pa bo (ob 19. uri) člansko srečanje Velika Nedelja-Mokerc KIG. Gostje so vodilna ekipa lige. Na nogometnem stadionu v Ptujju bo medobčinska nogometna zveza Ptuj izvedla turnir kmetijskih reprezentanc Maribora, Koroške, Varaždina in Ptujja. Začeli ga bodo dopoldan, finalni obračuni pa bodo popoldan.

V nedeljo dopoldan bo v Mladiki srečanje medrepubliške namiznoteniške lige Petovio-Metalac Osijek, začelo pa se bo ob desetih. Ob isti uri se bo v Ljubljani začel tradicionalni republiški kros za pokale Dela, na katerem bo nastopila tudi reprezentanca ptujske občine, najboljši s petkovega občinskega prvenstva.

V območni republiški nogometni ligi bo Aluminij v nedeljo popoldan igral doma z Brežicami, Drava pa se bo v Lendavi pomerila z Nafto.

L. Kotar

Petovia-Sava 7:2

V tretjem kolu prvenstva v zahodni medrepubliški namiznoteniški ligi so se igralce Petovio iz Ptujja v Mladiki pomerile s Savo iz Kranja. Domačinke so zmagale zaslužen, vendar ne tako lahko kot kaže končni rezultat. Odločili sta peto in šesto igro, ko sta Kampuša in Marinkovičeva zmagali z 2:1. V domači ekipi je bila po pričakovanju najboljša izkušena Sanja Džankič.

Kampuš — Bajželj 0:2, Džankič — Svetina 2:0, Marinkovič — Mesec 1:2, Džankič — Bajželj 2:0, Kampuš — Mesec 2:1, Marinkovič — Svetina 2:1, Džankič — Mesec 2:0, Marinkovič — Bajželj 2:0 in Kampuš — Svetina 2:0.

V treh kolih je Petovia zbrala štiri točke, nove pa bo poskušala osvojiti že konec tega tedna v svoji dvorani.

I. k.

Fužinar-Ormož 25:30 (15:13)

Igrišče Fužinarja, gledalcev okrog 300, sodnika Vereš A., Vereš J. oba Bakovci.

Ormož: Gaberc, Krstič 9, Salamon, Kačičnik 1, Fridrih, Polak 7, Zemljič, Pavlovič 5, Vukan 3, Zabavnik 4, Hedžet 1, Vaupotič.

V derbiju kola kvaliteten rokomet in presenetljiva zmaga Ormoža. Začetek tekme je pripadal domačinom, saj so povedli z 9:5 vendar je gostom uspelo do konca polčasa, predvsem po zaslugi torkrat odličnega vratarja Gaberca, zmanjšati vodstvo. V drugem delu igre so Ormožani z odlično obrambo in zelo učinkovitim napadom, predvsem preko razpoložnega Krstiča, povedli z dvema zadetkoma prednosti. Prednost dveh zadetkov so rutinirano obdržali ter na koncu popolnoma zasluženo premagali favorizirane domačine.

Pri domačinih so bili najboljši Mrdavič, Logar ter Iršič, pri gostih pa Gaberc, Krstič ter Vukan.

Po tem kolu je Ormož prevzel vodstvo z 10 točkami pred Fužinarjem 9, Krmeljem 9 itd.

V soboto ob 16.30 bo Ormož gostil ekipo Radeč.

T. M.

Prvo mesto za Čevljarstvo Miloš

Pred kratkim je MNZ Ptuj izvedla finalni turnir zmagovalcev turnirjev v malem nogometu. Na rokometnem stadionu se je pomerilo osem ekip, zmago in s tem pravico nastopa v nadaljnjem tekmovanju pa si je priigrala ekipa Čevljarstvo Miloš. Nastopile so naslednje ekipe: Skorba, Hajdoše, Tržec, Gorišnica, Čevljarstvo Miloš, Luna park, JLA in Markovci. Četrfinale: Skorba—Hajdoše 2:0, Tržec—Gorišnica 1:0, Čevljarstvo Miloš—Luna Park 1:0 in JLA—Markovci 2:0; polfinale: Skorba—Tržec 2:0 in Čevljarstvo Miloš—JLA 3:1; finale: Skorba—Čevljarstvo Miloš 2:3. Za zmagovalno ekipo so nastopili: Živkovič, Verdenik, Crnjakovič, Kavarič, Gobec, Zajc in Čelan.

I. k.

Tečaj za nogometne sodnike

Medobčinsko društvo nogometnih sodnikov znova pripravlja tečaj za sodnike. Prijave bodo do 20. oktobra sprejemali na sedežu društva, v domu JLA v Ptujju.

I. k.

Štirje republiški naslovi!

Atletski klub Ptuj je v soboto in nedeljo osvojil nove štiri republiške naslove. To jim je uspelo na republiškem prvenstvu v atletskih mnogobojih, ki je bilo v Novi Gorici. Naslove so osvojili: Sonja Pajenk v sedmerboju pri mladinkah, Kristijan Kovač pri pionirjih, prav tako v sedmerboju, v deseterboju pa Oliver Širec pri mladincih in Dušan Koren pri članih. Bronasti medalji sta osvojila Marija Sečerko pri članicah in Damir Dimovski pri pionirjih. Posebno priznanje si zaslužila Dušan Koren, ki je naslov osvojil že četrtič zapored.

L. C.

HITROPOTEZNO PRVENSTVO ŠD MIP

Na rednem oktobrskem turnirju je zmagal Šeruga s 15,5 točkami pred Brglezom in Bohakom s 15 točkami. Sledijo Pernat s 13,5, Bezjak z 11,5, Butolen 9,5, Sedlašek, Iljaž in Zupanič s po 7 točkami itd.

Po enajstih turnirjih je v skupni uvrstitvi prevzel vodstvo Bohak s 67,5 točkami. Sledijo pa Šeruga 62,5, točke, Butolen 60 točk, Knežević 46 točk, Brglez in Sedlašek po 45 točk itd.

Do konca leta so na sporedu še štirje turnirji, vendar se vrstni red lahko še bistveno spremeni, ker so nekateri igralci odigrali več turnirjev kot drugi.

TB

KOVINOŠTRUGARSTVO

IZDELAVA ZORNIKOV IN REDUKTORJEV

IVAN GOMILSEK — 62250 Ptuj, Krčevina 18. — Telefon: (062) 771-217

Kolektiv GOMILSEK, Krčevina 27, Ptuj sprejme v redno delovno razmerje za nedoločen čas strojnega inženirja s 3-letno prakso za dela v konstrukciji.

Osební dohodek po dogovoru. Poizkusno delo 3 mesece.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi.

Komisija za delovna razmerja pri osnovni šoli dr. Ljudevita Pivka v Ptujju objavlja naslednji prosti delovni mesti:

1 defektologa — smer DPO za nedoločen čas — popoldansko delo

1 defektologa — smer DPO v oddelku za delovno usposabljanje za nedoločen čas.

Rok prijave: 8 dni.

Nastop službe s 1. novembrom 1983.

emona kmetijski kombinat n. sol. o. ptuj

kmetijstvo, predelava, gostinstvo, trgovina, servis, izvoz-uvoz delovna skupnost skupnih služb 62250 ptuj, muzejški trg 2, jugoslavija

telefon: (062) n. c. 772-321
telegram: kmetkombinat ptuj
telex: 84 ptuj 33-208
zvo. poštni: 52400-607-32270

Komisija za delovna razmerja EMONA KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ TOZD TOVARNA MOČNIH KRMIL

objavlja
oglas

naslednjih del in nalog:

1. VZDRŽEVALEC STROJNIH NAPRAV

Pogoj: KV ključavničar, 2 leti delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok.

2. VZDRŽEVALEC ELEKTRO NAPRAV

Pogoj: KV elektricar, 2 leti delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok.

3. KEMIJSKI TEHNIK — pripravnik

Pogoj: končana srednja tehniška šola — kmetijska smer.

Za dela navedena pod 1. in 2. se zahteva tromesečno poskusno delo.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v roku 8 dni po objavi v Tedniku na naslov: Komisija za delovna razmerja Emona Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD Tovarna močnih krmil, Drazenci 10.

Alojz Koželj

PREKINITEV V PTUJU!

Nedeljsko srečanje za prvo mesto v vzhodni območni republiški nogometni ligi med Dravinjo iz Slovenskih Konjic in Dravo, ki je bilo na stadionu Drava v Ptujju, se bo končalo za zeleno mizo. Sodnik Vodušek iz Radelj ob Dravi ga je namreč prekinil v 52. minuti zaradi incidenta, rezultat pa je v tem času bil 0:0.

Gremo po vrsti. V prvem polčasu je 400 gledalcev videlo trdo vendar organizirano igro gostov in poskuse domačinov, da bi si priigrali prednost. Vendar jim je to preprečil odlični vratar Matul in brezkompromisna igra obeh bekov, ki sta večkrat ostro startala na krilna igralca Drave Miheliča in Čuša. Zato si je levi bek gostov hitro prislužil rumeni karton, vendar mu je sodnik dovolil, da z ostro igro nadaljuje, moral pa bi ga poslati z igrišča. Seveda so gostje naklonjenost sodnika izkoristili. V začetku drugega polčasa je Drava pritiskala z vso močjo. Sodnik start branilca nad Miheličem v kazenskem prostoru ni kaznoval z enajstmetrovko, kar je pač v njegovi pristojnosti, takoj za tem pa je Hvalec zamudil eno izmed priložnosti. Nato je prišla 52. minuta. Sodnik je dosodil prekršek na Čušem, ki je vrnil udarec gostujočemu branilcu. Zato mu je Vodušek pokazal rumeni karton, pred tem pa še zaradi ugovaranja tudi Tementu. Branilec domačih Hofman je takrat nekaj rekel sodniku, ta pa ga je takoj izključil. Verjetno opravičeno. Na igrišču je prišlo do gneče okrog sodnika, vodstvo domačinov pa je

mirilo svoje igralce. Ko je Hofman zapuščal igrišče, mu je rezervni vratar gostov Dover nekaj rekel, ali pokazal. Domači igralec ga je brezobzirno napadel in so Dovra morali odpeljati k zdravniku. Sodnik je prišel iz gneče in takoj odpiskal konec srečanja. Po njegovih besedah ga je v gneči udaril nekdo od domačinov. Gledalci se s takšnim koncem in potekom srečanja niso mogli sprijazniti, zato je sodnik stadion zapustil v spremstvu miličnikov in domačih funkcionarjev.

Za izpad Hofmana ni opravičila in ga bo zato klub Drava kaznoval tudi s svoje strani. Za vse ostalo pa so v klubu takoj ob prekinitvi začeli reagirati in onemogočili večji incident. Že pred tekmo smo vedeli, da bo to težko srečanje, saj je Dravinja znana po ostri igri. To pa očitno ni vedela ali pa na to ni mislila komisija za delegiranje sodnikov, ker bi morala v Ptuj poslati izkušenega sodnika, ki bi gotovo preprečil to kar se je zgodilo. Morda ni brez osnove, da je sodnik srečanje s strani kontrolorja sojenja ocenjen z nezadostno. Drava bo po vsej verjetnosti srečanje izgubila s 3:0, zraven običajnih kazni seveda. O tem bosta odločali tekmovalna in disciplinska komisija nogometne zveze Slovenije. Škoda za vse, saj bi ob dobrem sojenju gotovo videli kvalitetno srečanje.

Toliko o srečanju Drava—Dravinja. Aluminij pa je gostoval v Poljčanah in domači Boč premagal s 3:0. Na lestvici je Drava s tekmo manj trenutno četrti, Aluminij pa peti.

L. Kotar

JESENSKO PRVENSTVO V KROSU

Atletski klub Ptuj je prejšnji petek v sodelovanju z ZTKO v Ptujskih toplicah izvedel tradicionalno jesensko prvenstvo v krosu za vse starostne kategorije in za sestavo občinske reprezentance, ki se bo v nedeljo udeležila krosa Dela v Ljubljani. Udeležba je bila v mlajših starostnih kategorijah solidna, v starejših pa prej slaba kot zadovoljiva. Proge so bile dolge od 800 do 5000 metrov, vremenski pogoji pa zelo ugodni. Poglejmo kdo so zmagovalci? Pionirke (1971) — Marija Strelec (Videm); pionirji (1971) — Milenko Vnuk (Tone Znidarič); pionirke (1970) — Vilma Osojnik (Tone Znidarič); pionirji (1970) — Robert Horvat (Juršinci); pionirke (1969) — Ida Vindiš (Leskovec); pionirji (1969) — Rikardo Flanjak (Tone Znidarič); pionirke (1968) — Veronika Sitničič (Leskovec); pionirji (1969) — Srečko Holc (KMKS); mladinke (1967) — Marica Pernek (TVD Leskovec); mladinci (1967,66) —

Karl Horvat (AK Ptuj); mladinke (1965,66) — Frančiška Slodnjak

veterani: Jakob Kodrič (SD Zetale).

Najboljša udeležba je bila v mlajših kategorijah (foto I. kotar)

(Kovinarska, kmetijska, metalurška); mladinci (1964,65) — Branko Krošl (AK Ptuj); člani in

V pionirskih kategorijah so se zunanje šole popolnoma enakovredno kosale s ptujskimi, bile so celo

nekoliko boljše. Še vedno pa nismo prišli tako daleč, da bi se tekmovanja udeležile ekipe prav vseh osnovnih šol. Ob tem velja dodati, da so imeli nekateri velike težave s prihodom na tekmovanje zaradi problemov v TOZD Potniški promet Certusa. Tako so se tekmovalke in tekmovalci iz Juršinc v Ptujске toplice pripeljali s tovornjakom! V mladinskih kategorijah je po pričakovanju največ dosegla Kovinarska, metalurška in kmetijska šola, vendar ne tako prepričljivo kot prejšnja leta. Precejšnje presenečenje pa je zmaga Jakoba Kodriča med člani. V tem tednu bodo v Ptujju trije skupni treningi vseh tekmovalk in tekmovalcev, ki bodo nastopili v reprezentanci občine. Treninge in reprezentanco vodi trener v AK Ptuj Franc Ivančič. Seveda jim v Ljubljani želimo čimveč uspeha!

Se to. Na prvenstvu je nastopilo 400 tekmovalk in tekmovalcev.

I. kotar

Strelci zaključili sezono za MK orožje

Minulo nedeljo je bilo na ptujskem MK strelišču v organizaciji OSZ Ptuj tradicionalno jesensko ekipno meddružinsko tekmovanje z MK orožjem.

Z MK puško se je pomerilo 5, z MK pištolo (Drulov) pa 3 članske ekipe. V prijetnem dopoldnevu so se ob številni udeležbi za najboljša mesta zopet kosali stari rivali, toda žal so manjkali številni dobri strelci in mnogo ekip ni bilo v popolni sestavi. Nastopilo je 67 strelcev in strelk iz 11 strelskih družin.

Rezultati:

MK puška — ekipe: 1. Turnišče I 1166 krogov; 2. Kidričevo 1049 krogov; 3. MIP 934 krogov; 4.

STRELSTVO

Železničar 866 krogov; 5. Gradb. Drava 769 krogov.

Najboljši posamezniki: 1. Stan-ko Pulko (Turnišče) 245 krogov; 2. Jurij Lamut (Kidričevo) 233 krogov; 3. Albert Frčec (Kidričevo) 231 krogov; 4. Albin Vrbnjak (Turnišče) 230 krogov; 5. Štefan Skok (Turnišče) 228 krogov itd.

Rezultat 245 krogov je dosegla tudi najboljša članica, naša republiška prvakinja Zdenka Matjašič iz Turnišča.

Med mladinci je bil z 235 krogi najboljši Bojan Mihelač tudi iz Turnišča.

MK pištola — ekipe: 1. Kidričevo 623 krogov; 2. Agis 607 krogov; 3. Turnišče 588 krogov; Ostale ekipe so bile nepopolne.

Najboljši posamezniki: Stanko Pulko (Turnišče) 245 krogov; 2. Juri Lamut (Kidričevo) 240 krogov; Slavko Ivanovič (J. L.) 234 krogov; 4. Zvonko Hajduk (Agis) 227 krogov; 5. Štefan Skok (Turnišče) 207 krogov; itd.

Delavski svet DO Zdravstveni center Ptuj — Ormož razpisuje za potrebe svojih temeljnih organizacij za šolsko leto 1983/84 naslednje kadrovske štipendije:

Poklic oziroma program:

**Diplomirani farmacevt
Zobozdravnik**

**1 štipendija
1 štipendija**

Prijave na razpis bomo sprejemali v kadrovsko-socialnem oddelku ZC Ptuj — Ormož od dneva objave v časopisu do 31. 10. 1983. Nepopolnih prijav ne bomo upoštevali.

K izpolnjeni prijavnici, obrazec 8,40, morajo kandidati priložiti:

- potrdilo o vpisu v šolo,
- overjen prepis ali fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih,
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov (obrazec DZS 0,12),
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu, vključno z otroškim dodatkom; če so starši upokojeni, priložite odrezek od pokojnine za december 1982.

O rezultatih razpisa bodo kandidati obveščeni do 31. 12. 1983.

kino

PTUJ

Četrtek, 13. oktobra: SOSEDA, italijanska barvna komedija; ob petka, 14. do nedelje, 16. oktobra: PETEK 13. — II. del, ameriška barvna srhljivka, v petek in soboto ob 18. uri, v nedeljo ob 16. uri hongkongski barvni film SMRTNOSNI ANGELI; torek, 18. oktobra: ČLOVEK S ŠTIRIMI NOGAMI, domača barvna komedija; sredo, 19. in četrtek, 20. oktobra: VICTOR VICTORIA, ameriški barvni film.

Dežurstvo prehrambnih trgovin

**SOBOTA,
15. oktobra 1983
prodajalni
RIMSKA PEČ
in DELIKATESA**

**SOBOTA,
22. oktobra 1983
prodajalni
NA-MA
in PANORAMA**

mali oglasi

OBVEŠČAMO, da je mlin ZABOVCI Vlada Korošca vsak ponedeljek zaprt. Prosijo stranke, da to upoštevajo.

V NAJEM VZAMEM STANOVANJE. Predplačilo v devizah. Naslov v upravi.

KUPIM rabljen traktor do 30 KM. Naslov v upravi.

PRODAM 170 l hladilnik, star 18 mesecev. Inf. po 16. ur. Janja Novoselnik, CMD 5, Ptuj.

MLADA mamica išče sobo s souporabo kuhinje v Ptuj. Ponudbe pod šifro „Reden plačnik“.

PRODAM NOV dodatni štedilnik na trdo gorivo s pečico prodam. Vprašajte v Dravinjskem vrhu 3, p. Videm, tel. 773-928.

PRODAM trosed, dva fotelja, pisalno mizo in tapetirani vrtljivi stol. Ogled možen vsak dan od 17. do 18. ure. Zemljarič, Ormoška c. 1.

ALOJZU FRICU iz Gomilic 5 pri Destrniku prepovedujem kakršnokoli prodajo premičnin in nepričnin, ker sem solastnica in bom v nasprotnem primeru sodno postopala — solastnica Matilda Fric.

PRODAM doma rejene piščance težke 1,5 kg. Zagrebška 106.

PREKLICUJEM končno spričevalo osnovne šole Maksa Bračiča, Cirkulane na ime Jože Zebec, Belški vrh 102. Zavrt.

PRODAM hišo ali vikend v tretji fazi z obdelovalno zemljo cca 2 ha ali brez v Grajenščaku. Naslov v upravi.

PRODAM kavč garnituro, Mirjana BOROVIK, Kraigherjeva 11, Ptuj.

PRODAM dobro ohranjen raztegljiv kavč, dva fotelja in enosed. Aleksič, Ptuj, Ciril-metodov drev. 19, tel. 771-953.

UGODNO prodam globok otroški italijanski voziček. Lotrič, Čufarjeva 21, Ptuj — naselje Bratov Reš.

PRODAM rabljeno spalnico in ZASTAVO 1300 za rezervne dele. Cankarjeva 11, Ptuj.

FIAT 124, karamboliran, prodam. Inf. ob sobotah, med 10. in 12. uro. Silvester ŠKERGET, Jadranska 18, Ptuj.

Na relaciji Dravski most—Aškerčeva ulica se je v četrtek 6. oktobra izgubila ženska jopa (ročno pletena). Prosim poštenega najditelja, da jo vrne proti nagradi v trgovino Steklo-porcelan MIP Ptuj.

PRODAM avto VW, registriran do avgusta 1984 in novo peč EMO CENTRAL 20, tel. 791-075.

ČRNO-BELI televizor ugodno prodam. Ivan Horvat, Lackova 5, III. nadstropje, Ptuj.

PRODAM osebni avto Zastava 101, letnik 1974. Gregorčič dr. 3, Bojkovič.

PRODAM motor za ZASTAVO 101 s 6000 km ter druge dele. Franc ČEH, Dornava 79 b.

KUPIM gradbeno parcelo v okolici Ptuja. Naslov v upravi.

VOZIČEK ROČNI, srednje nosilnosti in ohranjen, kupim. Podlesnik, Trubarjeva 11, Ptuj.

PRODAM GOLFA — J, letnik 1977. Janez Habjanič, Zabjak 50, Ptuj.

PRODAM več plemenskih krav. Janko Salamun, Pacinje 16, Dornava.

POCENI PRODAM avto 1300, letnik 1971 — nevozen in kuhinjske elemente. Inf. vsak dan na tel. 771-716 od 16. do 21. ure.

MONTIRAM IN POPRAVLJAM VSE VRSTE ROLET. Arnuš, Zabjak 45, 62250 Ptuj.

PRODAM termoakumulacijsko peč 3 KW. Inf. v soboto popoldan in nedeljo dopoldan. Zorec, Rabeljeva vas 24, Ptuj.

PRODAM peč central 20 S — novo. Poljska c. 31, Ptuj.

PRODAM betonske mreže 6,20 krat 2,20 m. Naslov v upravi.

PRODAM R 4, letnik 1976 — obnovljen. Planinšek Franc, Sp. Pleterje 22, Lovrenc na Dr. polju.

KUPIM gradbeno parcelo v neposredni okolici Ptuja. Naslov v upravi.

MLADI VARČEVALCI KREDITNE BANKE MARIBOR

— poslovne enote Ptuj

V sredo, 19. 10. 1983 ob 16. uri si lahko v Mestnem kinu Ptuj ogledate slovenski barvni otroški film

PASTIRCI,

ki vam ga v mesecu varčevanja poklanja Kreditna banka Maribor, poslovna enota Ptuj.

Brezplačne vstopnice dobite od 12. oktobra dalje, če boste prišli v svojo bančno enoto praznit svoje hranilnike.

Pohitite, število vstopnic je omejeno!

KREDITNA BANKA MARIBOR

poslovna enota Ptuj

gorenje iščemo

Gorenje SOZD prireja od 22. 10. do 5. 11. 83 v Rdeči dvorani v Titovem Velenju že tradicionalni hišni sejem '83, na katerem bomo del razstave namenili drobnemu gospodarstvu.

Razstavili bomo sestayne dele, ki jih danes uvažamo, za katere pa vemo, da jih že izdelujemo v Jugoslaviji oziroma bi jih lahko izdelovali v Jugoslaviji.

Na tem področju želimo čim bolj angažirati naše drobno gospodarstvo, zato vabimo vse zainteresirane k sodelovanju.

Obiščite nas — ponuja se vam priložnost za razširitev vašega proizvodnega programa.

gorenje

Smrt se izlila je v belo obličje,
pogled je zaplaval v neznani pokoj,
ni več trpljenja in ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.
S. Gregorčič

ZAHVALA

Sredi ustvarjalnih let, nas je mnogo prezgodaj zapustil

Jože Hentak

iz Hajdoš 43 b

Boleča je mnogo prerana izguba dragega moža, očka, sina, brata, zeta, svaka, strica in bratrance. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu, ga v tako velikem številu pospremili sredi lepega jesenskega popoldneva na njegovi zadnji poti, darovali veliko pisanega cvetja in nam izrazili iskreno sožalje.

Posebej se zahvaljujemo Perutnini Ptuj — TOK „Kooperacija“ Hajdina, TOZD Transservis, delovni organizaciji Agrotisport Ptuj, delov. organizaciji Gorenje, TOZD Elektronika Ptuj, Osnovni šoli Hajdina, delavcem Petrola iz Hajdoš in NK Skorba. Hvala vsem sosedom, posebno družinama Pravdič in Roškar. Zahvaljujemo se gostilničarjema Ivanu Bistru iz Dornave in Emeršič Danici in Francu iz Lancove vasi, godbi iz Čakovca za odigrane žalostinke, pevcem iz Vidma, GD Tržec, govornikom za izrečene besede slovesa na domu in ob odprtem grobu. Hvala tudi č. duhovnikom za opravljen obred.

Zaljubljeni: žena Marija, sinova Jože in Bojan, ata in mama; bratje: Ivan, Tone, Franc in Stanko z družinami, družina Vidovič in ostalo sorodstvo.

V SPOMIN

16. oktobra mineva leto odkar je neozdravljiva bolezen prekinila utrip srca ljubljenu in nepozabnemu možu, atu in staremu atu

Petru Kolariču

iz Grajene

Praznina za teboj je boleča, v naših srcih boš vedno živel.
Hvala vsakomur, ki se mudi ob njegovem grobu ali kakorkoli počasti njegov spomin.

VSI NJEGOVI

SPOMIN

9. oktobra 1983 je minilo 5 let odkar je odšel od nas

Janez Perša

iz Podvinc 102

Mineva bridka žalost odkar te je kruta usoda iztrgala iz naše sredine. Tvoje telo polno življenja je ne-gibno obležalo ob razbiti pločevini avtomobila v tujini. Prihajamo nemo in trpko stojimo ob tvojem zadnjem domu. V naših srcih si živel in boš živel vedno. Hvala vsem, ki se ga spominjate in kakorkoli počastite spomin nanj.

VSI TVOJI

SPOMIN

Jutri, 14. oktobra 1983, bo minilo žalostno leto, odkar je doživela in nas zapustila naša draga mama, žena in babica

Marija Zamuda

iz Vičence pri Veliki Nedelji

Hvala vsem, ki ji nosite cvetje in prižigate svečke na njen prerani grob.
Njeni: mož, hčerka Marija z družino, sin Alojz z družino ter drugo sorodstvo

Smrt se izlila v belo obličje,
pogled je zaplaval v neznani
pokoj, ni več trpljenja ne
bolečine, življenje je trudno
končalo svoj boj.
S. Gregorčič

Proslavili 10-letnico šolskega športnega društva

Na igrišču ob bivši kovinarski šoli v Rajčevi ulici v Ptujju je bila v ponedeljek, 10. oktobra slovesnost ob 10-letnici šolskega športnega društva Veljko Vlahovič na srednji kovinarski, metalurški in kmetijski šoli v Ptujju. Slovesnost so povežali s praznovanjem dneva kovinarjev Jugoslavije, ki ga praznujemo v spomin na 10. oktober leta 1910, ko je takrat mladi kovinarski delavec Josip Broz stopil v sindikat kovinarskih delavcev Hrvaške in Slovenije.

Na slovesnosti je številnim učencem in učiteljem govoril ravnatelj srednje kovinarske, metalurške in kmetijske šole, Milan Cimerman.

Poudaril je, da so v minulem obdobju v šolskem športnem društvu

Pred pričetkom srečanja dveh generacij kovinarjev.

dosegli pomembne uspehe, tako v tekmovalnem, kot v rekreativnem

smislu. Pomembno je, da so uspeli vključiti čimveč mladih kovinar-

jev, metalurgov in kmetijcev v organizirano športno dejavnost. Žal je ugotovil, da so delovni pogoji za šolski šport izredno skromni in vsi skupaj komaj čakajo, da bo zgrajena nova športna dvorana za celoten Srednješolski center.

Ob 10-letnici so se na slovesnosti spomnili vseh tistih ravnateljev in mentorjev, ki so kreatorji šolskega športa na tej šoli, zato so jim izročili posebna priznanja. Številni obiskovalci pa so si z zanimanjem ogledali rokometno srečanje dveh generacij kovinarjev. Tiste, ki je leta 1973 dosegla drugo mesto na republiškem srednješolskem tekmovanju v Ljubljani in sedanjno generacijo mladih kovinarjev.

M. Ozmec

UČENCI SO STRELJALI

Minuli teden so v okviru pouka obrambne vzgoje učenci ptujskega srednješolskega centra opravili uspešen preizkus v streljanju s pravim orožjem. Na strelišču v Apačah pri Kidričevem so pod vodstvom svojih mentorjev in učiteljev streljali z vojaško puško M-48. Kot so povedali, so bili rezultati streljanja zadovoljivi. Sicer pa je pomembnejše spoznanje, da zna vsak od učencev pravilno uporabljati orožje.

Foto: M. Ozmec

Ob koncu poti — trimska značka

TRIMSKO KOLESARJENJE

ZTKO Ptuj je v nedeljo dopoldan kljub nekoliko slabšemu vremenu v sodelovanju s TVD Partizan Markovci, Gorišnica in Dornava izvedla občinsko trimsko akcijo v kolesarjenju. Pot Ptuj—Markovci—Stojnici—Gorišnica—Dornava—Ptuj je prevozila blizu sto udeležencev različne starosti, vsi pa so prejeli trimske značke.

I. k.

Poznate bližnjo okolico?

Na vprašanje, ki smo vam ga zastavili v 38. številki Tednika, smo prejeli 40 odgovorov, od tega 38 pravih. V stavbi, katere del je bil na posnetku, so upravni prostori DO Emona Merkur in prodajalna Peko, vse pa je na trgu mladinskih delovnih brigad in delno v Murkovi ulici. Zreba je določil, da nagrade delovne organizacije Emona Merkur Ptuj prejmejo: kapo — Samo Slanič, Vide Aličeve 5, Ptuj; majico — Mateja Pajcur, Prežihova 7, Ptuj; kaseto Rezika Milošič, Trajanova 2, Ptuj. Čestitamo! V prihodnji številki pa bo na vrsti novo vprašanje.

Nagrade lahko nagrajenci dobijo v našem uredništvu, v Vošnjakovi 5, Ptuj.

SPET ŽRTEV TRAKTORJA

V torek, 4. oktobra ob 19.00 se je na lokalni cesti v Medvedcih zgodila huda prometna nesreča, v kateri je za posledicami umrl voznik kmetijskega traktorja Leopold Doberšek iz Sestrž. Ta je peljal s traktorjem v smeri od Medvedce proti Sestržam brez luči in v temi. Iz še nepojasnjenih vzrokov je zapeljal v desno izven cestišča in se s traktorjem prevrnil okoli 2 m globoko v jarek. Pri prevračanju ga je traktor pokopal pod seboj, zaradi česar je Doberšek umrl na kraju nesreče.

VELIK POŽAR - ZGORELA ŠTIRI POSLOPJA

V ponedeljek, 10. oktobra okoli 17. ure je prišlo do požara na gospodarskem posloppu Pepce Ekart iz Cirkovc 39. Od tod pa se je požar hitro razširil še na poslop-

je Mlakar Franca iz Cirkovc 37 zatem pa še na poslopje Vinka Kajserja Cirkovc 39 in Janeza Medveda Cirkovc 34. V akcijo so takoj stopili okoliški gasilci, na pomoč pa so prihiteli še člani GD Ptuj. V akciji je sodelovalo 65 gasilcev in požarni inšpektor.

Kljub dobro zastavljeni akciji so vsa štiri poslopja do tal pogorela.

Reševalci so uspeli pravočasno spraviti na varno vso živino in pretežni del orodja. Kljub temu ocenjujejo, da znaša materialna škoda prek 5 milijonov dinarjev.

Kot smo zvedeli obstaja sum, da gre za požig, vendar natančne vzroke požara še raziskujejo.

Ob tem je treba zapisati, da je ta požar eden najhujših zadnjih nekaj let — po požarih v Selah in v perutninski klanici Ptuj. Žal se je ta požar zgodil tudi v razmeroma nenavadnem trenutku. Vsi namreč vemo, da je oktober mesec požarne varnosti, ko bi morali za požarno varnost vsi boljše skrbeti.

— OM

Zakaj so poginile race v ptujskem jezeru?

V petek, 7. oktobra popoldne so inšpekcijske službe SO Ptuj obvestili, da je iz doslej še nepojasnjenega vzroka v ptujskem akumulacijskem jezeru poginilo okoli 1000 divjih vodnih rac in različnih vrst vodnih ptic, največ pa rac sivk in črnih lisk. Med pticami so našli tudi okoli 40 poginulih piščancev, kar daje misliti na marsikaj. V akcijo reševanja še živih in onemoglih ptic so se takoj vključili člani lovskih dručin Ptuj, Spodnje Ptujsko polje in Jože Lacko, člani društva za varstvo in vzgojo ptic iz Ptujja.

Kmetijski in ribiški inšpektor Marija Ljubec nam je povedala da so takoj poslali vzorce vode v analizo Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor. Vzorce poginulih ptic in perutnine pa so poslali v analizo inštitutu za fiziologijo in patologijo divjadi v Ljubljani, od koder pričakujejo rezultate po desetih dneh. Prav zaradi tega ne morejo komentirati vzrokov te ekološke katastrofe. Vsekakor je večja od materialne prav ekološka škoda, ki ima lahko vidne posledice. V nedeljo in ponedeljek se je stanje na jezeru izboljšalo in počasi normaliziralo. O vzrokih pogina pa bomo poročali brž, ko bomo zanje zvedeli.

—OM

Število poginulih rac se je hitro množilo

Foto: J. Slodnjak

Rodila so:

Marija Raušl, Dragovič 4/d — deklico; Dragica Žižek, Zupetinci 32 — Marka; Kristina Sirec, Dobrina 32/a — Hermino; Marta Rakuša, Obrež 126 — Davorina; Marjeta Stebih, Zagorci 82 — dečka; Jelka Knaus, Zihlerlova pl. 7 — Benjamina; Danica Turk, Majšperk 21 — deklico; Angela Kozel, Sp. Velovlak 3 — dečka; Marija Lah, Naraplje 12 — dečka; Irena Kukovec, Markovci 32/b — Janjo; Marija Korez, Kočice 53 — deklico; Jelka Trofenik, Kariževa 4 — Mitja; Marija Cajnkar, Savci 65 — Renato; Zdenka Sodec, Pobrežje 25 — deklico; Marjeta Salamun, Podgorci 11 — Sama; Marta Kolarčič, Spuhlja 93/b — deklico; Silva Princ, Polska c. 41 — Gašperja in Miha; Silva Caf, Gomila 11 — Davorina; Marija Tretinjak, Draženska c. 14/e — deklico; Hedvika Selinšek, Pobrežje 64 — deklico; Jožica Peršoh, Draženci 77 — deklico; Nada Djura, Vel. Okič 20; Robija;

Poroke:

Vinko Koražija, Grdina 8/b in Elizabeta Vinkler, Grdina 22; Ivan Galun, Stoperce 7 in Greta Flegar, Stoperce 65; Ivan Petrič, Janežovski vrh 28 in Silva Mihelič,

Janežovski vrh 28; Jožef Ivančič, Turški vrh 97 in Angela Lorber, Turški vrh 95; Branko Ojsteršek, Lovrenc na Dr. polju 113/a in Brigita Zupanič, Gerečja vas 56/a.

Umrli so

Ivana Krajncič, Zabovci 84, roj. 1910, umrla 29. septembra 1983; Marija Masten, Obrež 79, roj. 1909, umrla 1. oktobra 1983; Konrad Krajnc, Vošnjakova 1, roj. 1897, umrl 30. septembra 1983; Marjan Tržan, Zavod dr. Marijana Borštnarja, roj. 1966, umrl 2. oktobra 1983; Janez Štager, Zamušani 97, roj. 1925, umrl 29. septembra 1983; Ivan Gašparič, Rogozniška 28, roj. 1925, umrl 2. oktobra 1983; Jožef Hentak, Hajdoše 43/b, roj. 1947, umrl 3. oktobra 1983; Slavko Hajduk, Čarmanova 3, roj. 1931, umrl 5. oktobra 1983; Kristina Kokol, Savci 58, roj. 1908, umrla 4. oktobra 1983; Jakob Pohorec, Dom upokojeencev Muretinci, roj. 1903, umrl 6. oktobra 1983.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštini predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK, novinarji: Jože Bračič, Nevenka Dobljekar, Majda Gozdnik, Ludvik Kotar, Martin Ozmec in Marjan Šneberger. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 450 dinarjev, za tujino 1.125 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

emona merkur ptuj

Oblučila za majmlajše

— topla oblúčila za jesenske in zimske dni

V PRODAJALNI

Biserka V LACKOVI ULICI